

کەریبی حسامی

سەفەر بو کوردستان

ستۆکھۆلم - ١٩٩٤

إعادة التنسيق و الفهرسة

و تخفيض الحجم

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

منتدى إقرأ الثقافي

للكتاب (كوردى - عربى - فارسى)

www.iqra.ahlamontada.com

«پیشکیش به گیانی شه‌هیدانی

کۆره‌وی ١٩٩١ی خوارووی کوردستان»

پیناسی کتیب :

ناوی کتیب : سه‌فه‌ر بۆ کوردستان

نووسەر : که‌ری می‌حسامی

مۆنتاژ : ناسری ئیبراهیمی

چاپی یه‌که‌م - رێبه‌ندانی ١٩٩٤ستۆکه‌ولم

مافی له‌ چاپدانه‌وه‌ی به‌ده‌ست خاوه‌نیه‌تی.

پێڕه‌ست

- ١ با بچینه‌وه کوردستان
- ٤ هاندان بۆ سەردانی کوردستان
- ٦ قوناخێکی ناسک و ئەرکی نیشتمانی
- ١٣ بریاری سەفەر
- ٣١ هەولێر پێته‌ختی حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان
- ٣٣ دیدار و چاو پێکه‌وتن
- ٤٤ سەفەر بۆ سوله‌یمانی
- ٤٦ جارێکی‌تر له‌ هه‌ولێر
- ٥٢ راهێری خه‌لک
- ٥٤ هه‌ل‌ب‌اردن و پارله‌مانی کوردستان
- ٥٦ ناتەبایی له‌ ره‌وه‌ندی پته‌و کردنی ده‌سه‌لاتی نه‌ته‌وه‌ییدا
- ٥٨ له‌ خوارووی کوردستان چی ده‌بینی؟
- ٦١ یارمه‌تی رێک‌خ‌راوه‌ خێرخوازه‌کان چ‌ییان لێ دیت؟
- ٦٤ گه‌ڕو گه‌رفتی سه‌ره‌کی مه‌سه‌لی خوارووی کوردستان

با بچینهوه کوردستان.

وشه‌یه‌کی جوان و ئاواتینکی پیروژه. به تایبەت بۆ کەسێک کە ٤ - ٥ سال تەمەنی خۆی لە پێناو نازادی نیشتمان و خێر و خوشی زەحمەت‌کێشان و نەهێشتنی زۆلم و چەوساندنەدا برد بێتە سەر. لە نەنجامی خەبات و تینکۆشاندا، بە ناچاری دەر بەدەر کرا بێ و لە گەل و نیشتمان دوور خرابێتەوه، هیچ شتێک لە گەرانەوه بۆ ولات و دیتنی چیاو کەژ و مەزرای رەنگین و کانیاو و رویاری سازگار و لە دیداری دۆست و برادەری دڵسۆز و یاری وەفادار و میللەتی فیدا کار خۆشت و بە تام و چێژ تر نیە. لە هەمووی خۆشت و دڵفێتەر ئەوه‌یه، کاتی تۆ ئاواره کرابی، نیشتمانەکەت ژێر دەست و داگیر کراو بووی و کرا بێتە مەیدانی راو راوینی لەشکری دۆژمنان و شارو گوندو ئاوابی وێران کرا بن و رەز و باخت و لێرەواری سوتینرا بن و بە بەر چاری دەولەتانی (دیموکرات و لایەنگرانی مافی مرۆڤ و کۆمەڵی دەولەتە بە‌ک‌گرتووە‌کانەوه) بە گازی کیمیایی بۆمباران کرابی، بە‌لام ئیستا لە شوێنەواری دەسەلاتی دۆژمنی دڵرەش و خونریژ پاک کرا بێتەوه و ئازاد کرا بێ. دەسەلات کەوتبێتە دەست نەتەوه‌کەت و بە سەر چارە نووسی خۆیدا زāl بوو بێت، گەرانەوه بۆ کوردستانینکی ئاوا، ئەگەر بە سەردان و بۆ ماوه‌یه‌کی کورتیش بێ، رەنگە لە پیروزی

و خوشیدا له زیاره‌تی مه‌که‌کی موکه‌ره‌م و مه‌دینه‌ی مونه‌وره نه‌مینیتته‌وه.

وه‌ک ده‌زانین دوا‌ی راپه‌رینه‌ میژوو‌یه‌که‌ی نه‌ته‌وه‌که‌مان له خوارو‌ی کوردستان و رامالینی ده‌سه‌لاتی شوم و خونا‌وی به‌عس، به‌ره‌ی کوردستانی که‌ زۆریه‌ی جه‌ماو‌ه‌ری تینکۆشه‌ری کوردستانی له‌ ریزی خۆیدا کۆ کرد بۆ‌وه، وه‌ک تاکه‌ هیزی تینکۆشه‌ر و به‌که‌گرتو کونترۆلی رووداو‌ه‌کانی گرته‌ ده‌ست و به‌ لینها‌تو‌وی گه‌یاندیه‌ هه‌ل‌بژاردنی پارلمان و پینکه‌ینانی حکومه‌تی کوردستان و راگه‌یاندنی سیستمی فیدرالی بۆ کوردستانی عیراق.

له‌م بواره‌ دا له‌ سه‌ر رووداو‌ه‌کانی دوا‌ی راپه‌رینی قاره‌مانانه‌ی خه‌لک زۆر شت نووسراوه‌ و بۆ چوون و بیرو رای جۆر به‌ جۆر ها‌تو‌ونه‌ سه‌ر لا‌په‌ری رۆژنامه‌کان. له‌م کورته‌ نووسراوه‌یه‌دا، ته‌نیا ده‌مه‌وی به‌ شیوه‌ی یاد داشتی رۆژانه‌ با‌سی سه‌فه‌ری خۆم بکه‌م بۆ کوردستان و له‌ په‌ناشه‌وه‌ نه‌گه‌ر پینووسه‌که‌م له‌ توانای دا بوو، چ قه‌یدی نیه‌ سه‌ری نوکی بۆ شیکردنه‌وه‌ و روونکردنه‌وه‌ی هیندی دیارده‌و رووداو‌ه‌ لار کاته‌وه‌. لام وایه‌ چی تیندا نیه‌ نه‌گه‌ر قه‌له‌مینکی دلسۆز، به‌ مه‌به‌ستی نیشتمانپه‌روه‌ری و راستکردنه‌وه‌ی ناته‌واو‌یه‌ کان چه‌ند خه‌تۆتینکی ره‌خه‌و پینشیار و بۆ چوون له‌ نووسینه‌که‌ی زیاد بکا‌و چه‌ند خوینه‌رنکی کوردیش بیخۆننه‌وه‌.

خۆ چاوه‌ روانی نه‌وه‌ش نا‌کری که‌ نووسراوه‌یه‌ک به‌ دلی هه‌موو که‌س بی. نووسه‌ر نابێ له‌ وه‌ش بترسی که‌ پاشمله‌ هیندی خه‌لکی بینکار ره‌خه‌ی لی ده‌گرن و سه‌ری خۆیاتی به‌ قسه‌و قسه‌لۆکان پی گه‌رم دادین. من هه‌چ نرخینک بۆ به‌یت و با‌وی پاشمله‌ و قسه‌ی

شاعیری به ناریانگی داغستانی (ره‌سول هه‌مزه تۆڤ) ده‌ئێ : «
هه‌ر که‌س کتییێک به‌خویننه‌وه‌ عه‌ییکی لێ ده‌گری. چ قه‌یدی یه‌.
نه‌ک هه‌ر کتییێ من، به‌لکوو وه‌ک ئه‌و په‌نده که ده‌گوترێ : (که‌چه
مه‌لاش بێ عه‌یب نابن)»

ئه‌م کورته نووسراوه‌ی من به‌ کتیب حیسیب ناکرێ. کتیب نیه‌.
سه‌فه‌رنکم کردوه‌، سه‌فه‌رنکی خوش بوه‌ و ده‌مه‌وی باسی بکه‌م. نازانم
ده‌گاته ده‌ستی چهند که‌س و چهند که‌س ده‌بخویننه‌وه‌ و به‌ دلی چهند
که‌س ده‌بی. گزنگ نیه‌ . گزنگ ئه‌وه‌یه‌ بتوانم باسی سه‌فه‌ره‌که‌م بکه‌م
و به‌هینه‌ سه‌ر کاغه‌ز. چونکه‌ باسی کوردستانه‌. باسی کوردستانیکی
له‌ چنگ دوژمنیکی درنده‌و خوین خۆر ئازاد کراوه‌. باسی نیشتمانیکی
بریندار و زه‌جر لێکراو و خۆ راگر و خاوه‌ن میژوو سه‌ر پرده‌و کاره‌
ساته‌. دوو که‌سیش به‌خویننه‌وه‌ یه‌سه‌. باسکردنی سه‌فه‌رنکی ئه‌و تۆ
بێ تام نیه‌. هه‌موو که‌س له‌ توانای دا نیه‌ سه‌فه‌ر بکا. ئه‌وانه‌ی
سه‌فه‌رش ده‌که‌ن نا‌پرژینه‌ سه‌ر نووسینه‌وه‌ی باسی سه‌فه‌ره‌که‌یان و
روونکردنه‌وه‌ی بارو دۆخی کوردستان . له‌ کورده‌واریدا به‌ داخه‌وه
که‌متر سه‌رنجی ئه‌م ورده‌ کارانه‌ دراوه‌. نووسینه‌وه‌ نه‌هۆته‌ بار. له‌
کاتی‌کا ئه‌م جوژه‌ نووسینه‌نه‌ ئه‌گه‌ر که‌میش بن، ئه‌گه‌ر مه‌سه‌له‌ی
گزنگ و قه‌به‌شیا‌ن تیندا باس نه‌کرێ، دیسان له‌ بواری روشنبیری و
کولتور و نه‌ریتی کورده‌ واریدا شوێنیا‌ن دیار ده‌بی و له‌ وانه‌یه‌ له‌
دوارۆژ دا، له‌ کتیبخانه‌ی کوردیدا که‌لینی‌ک پر که‌نه‌وه‌. ئه‌و سه‌فه‌ر
نامانه‌ی ئینستا ئی‌مه‌ به‌ دوا‌ی‌اندا ده‌گرێ‌ن که‌ بیانه‌خویننه‌وه‌ و ره‌نگه‌
که‌لکیشیا‌ن لێ وه‌ر بگرین، هه‌ر ئه‌م جوژه‌ نووسینه‌نه‌. ته‌نیا ئه‌وه‌نده‌یه‌

چونکه بینگانه نووسیویانه، پیمان وایه ..... فیلیان شکاندوه.
 نووسهرینک ناتوانی به تهنیا ههموو شت بنووسی و باسی ههموو
 روداوینک بکات، به لأم به ههموان ده توانن باسی پرانی ههموو شت
 بکهن. نهم نووسراوهی منیش باسی به شینکی سهفهه و کورتهی روو
 داوه کانه و تا رادهیهک خونتهری به ریز له بارو دۆخی نیستای
 کوردستان ناگادار ده کات.

هاندان بو سهر دانی کوردستان.

دوای راپه‌رینی قاره‌مانانهی خه‌لک و رامالینی ده‌سه‌لاتی شومی
 به‌عس له خوارووی کوردستان، هاو نیشتمانانی نهم به‌شهی کوردستان
 ده‌ستیان کرد به هاتو چۆ و سهردانی ولأت. زۆریان ده‌چوونه‌وه
 کوردستان و ده‌گه‌رانه‌وه. ههر که‌سه‌ش به‌گۆزهی سه‌لیقه‌و بو چوونی
 خۆی باسی رووداوه‌کانی ده‌کرد.

نازانم بو چی، زۆریه‌ی نه‌و براده‌رانهی له‌گه‌ل من ناسیاری و
 ناشایه‌تیان هه‌بوو که چاویان به‌ من ده‌که‌وت ده‌یانگوت: « نه‌وه
 سه‌ری کوردستان ناده‌یه‌وه؟ به‌ ته‌ما نی به‌چیه‌وه کوردستان؟ هه‌ق وایه
 سه‌رینکی ولأت بده‌یه‌وه.... »

له‌ کوردستانه‌وه یه‌ک دوو نامهم پینگه‌یشتن، ده‌یاننووسی: « کاتی
 نه‌وه‌یه سه‌رینکی ولأت بده‌یه‌وه. هاتنه‌وه‌ت بو سهردان ره‌نگه‌ پنیوست
 بی»

شته‌که تۆزی قه‌وێتر بوو. براده‌رینکی دلسۆز گوتی: « پاشمله

گله‌بیت لی ده‌کەن دە‌لێن بە سەر دانیش ناچیتەوه کوردستان. «
برادەرێکی تر لە کوردستان گەرا بزۆه گوتی : « باسیان دە‌کردی،
دە‌یانگوت بە سەفەریش نایەتەوه. »

ئەم باسکردن و هاندانە بە هەر مەبەست و نیازێک بێ، جینگای
سوپاس و پێزانینە. بە‌لام کە‌سیش ناگای لە دە‌ردی کە‌س نیە.
کە‌سیکی لە سوید پە‌نا بە‌ر بێ و بز ژبان چاو لە دە‌ستی بە‌شی
کۆمە‌لایەتی حکومەتی سوید بێ، زە‌حمەتە بتوانی سە‌فەر بکات.
چونکە ئەو ماوێه کە لە سە‌فەر دای پارە‌کەت نادە‌تی. مە‌گەر کابرا
خۆ بە‌ حیزبێک فیدراسیۆنێک و دە‌زگایەکی دە‌ولەتیەوه هە‌لپە سیری و
یا وە‌ک هیندی کە‌س رینگای سە‌فەر و ژبان بدۆزیتەوه.

شتێکی دیکە‌ش هە‌یه هاو نیشتە‌مانانی ئەم بە‌شە‌ی کوردستان،
هە‌موو لە ولات مالو حال و خە‌زم و کە‌سو کاریان هە‌یه. ئە‌رکی سەر
شانیانە بچنە‌وه، سە‌ریان بە‌دن و بە‌ گۆزە‌ی توانا یارمە‌تیان پێ
بکە‌ن.. دیارە وە‌ک لێ‌رو لە‌وی باس دە‌کرا، چۆنە‌وه‌ی زۆر کە‌سیش
نە‌ک هەر خیری نە‌بۆه، بە‌لکۆو زیانی‌شی بە‌ دواوه‌ بوە. بۆ‌تە‌ هۆی
هاندانی خە‌لک بز دەر بە‌دە‌ری و هاتە‌ دەر لە ولات. بۆ‌تە‌ هۆی
هیندی کردە‌وه‌ی ناحە‌ز و خۆ هە‌لکێشان و کە‌ش و فە‌ش و فیشال و
تێکدانی می‌زاجی خە‌لک.

چارش نیە. کۆمە‌لی کۆردە‌واری یە. لە‌ نیو دارستانیکی چ‌ر و سەر
سە‌وز و با سە‌فادا، چە‌ند دار و لق و پۆ‌یی ویشک و گە‌ندە‌ل هەر دە‌بن
و دارستانە‌کە‌شیان پێ ناحە‌ز و عە‌بێدار نابێ لە‌ سەر یە‌ک چۆنە‌وه‌ی
کوردستان و سە‌ردانی خە‌زم و کە‌س و کار و یارمە‌تیدانیان، کاریکی
باش و هە‌نگاوێکی پی‌روژه.

له سهره تاي نازاد بوونی کوردستان به ئهرکی نیشتمانی خۆم دهزانی که هیچ نهبی بۆ زیارهتی نیشتمانی نازاد کراو و بۆ پیروزی بایی لهم سهر کهوتنه مهزنه سهفه ریکی ولأت بکهه. ههر چهنده له سهره تاوه بۆم نهلوا، بهلام به نووسین بۆ رۆژنامه کاتی ولأت و چاپه مهنی دهروههش هاوکاری و پشتیوانی خۆم نیشاندان.

له ریکهوتی ٤ - ٧ - ١٩٩٢ لهم وتاره ی خواره وه دا که بۆ کوردستانی نوێ - م نارد بوو، ههلوێستی خۆم سهبارهت به ئهزمونی خوارووی کوردستان دهر بریوو. به خوشیه وه رۆژنامه ی کوردستانی نوێ وتاره گهی بلاو گرد بزوه، بهلام چونکه چاپکراوه کهم نه دیوه، به پنیوستی ده زانم لیسه شدا دهقی وتاره که بلاو کهمه وه:

قوناخینکی ناسک و ئهرکی نیشتمانی

خهباتی رزگاریخوازی نهته وه کهمان رنگاو رینبازینکی سهخت و دژوار و پر له کهند و کۆسپ و ههلس و کهوتی خویناوی بریوه و گهیهته قوناخینکی ناسک و له سهر لوتکه ی سهر کهوتن و یا ههلدیران وه ستاوه. رهوهندی خهباتی رزگاریخوازی، شهقامینکی خوشکراو وراسته ری نیه. پر له کۆیره ری و بهرده لان و خواره پینچه و هه وراز و نشیو. لهم رهوهنده دا نه فیز و بایی بوون و ههلاو بگری بی پشتیوانه، نه نا هومیدی و دهسته و نه ژنۆ دانیشن. نا توانن کۆمه لاتی خه لک بگه ییننه ئاوات و کاروانی خه بات له قوناخی سهر

کهوتندا بجه سیننه وه.

قوناخی نیمروزی بزووتنه وهی رزگاربخوازی کورد، نهرکینکی گهلینک قورس و هدر له و کاته شدا هاسان ده خاته سهر شانی یهک یهکی تاکي نته وه که مان. له م پله یه و تا له م چوار چینه یه دا، مه سه له ی سهر کهوتنی خه باتی گه لی کورد له خوارووی کوردستان بۆته گرن گترین مه سه له ی رۆژ. ناوچه گه ری و حیز بچه تی و خۆ به خزبی ده بی وه لا بنری و به تیکرایبی و به هه موو تواناوه، ئه م نه مامه ئا و بدری و خزمه تی بکری و بپارزری که وا له خوارووی کوردستان به تیکۆشان و فیداکاری به شینکی نته وه که مان نیژاوه و خه ریکه ره گ و ریشه داده کوتی و پینه گات.

ئه گهر له باس و ئاخافتن و نووسیندا، دان به وه داده نین که کوردستان یهک ولاته و کورد یهک نته وه یه و به دهستی زۆرداران و به فیتی کولونیا لیستان دابه شکراره و له هه موو مافیکی نته وایه تی بی به شه، ئه و ده م پنیوسته کاتی له یهکی له م پارچه دابه شکراو وداگیر گراوانه دا، ده رفه تینک دینه ده ست و هه لیک هه لده که وی، نهرکی نیشتمانی و نته وایه تیمان ئه وه ده بی که به هه موو لایهک ئه م هه ل و ده رفه ته بقوزینه وه و نه هیلین له ده ست بچی و هه ول و ته قه لا و تیکۆشان و فیداکاری مه لله ته که مان به قیرۆبی بروات.

راسته که نهرکی هدر یهک له به شه گانی کوردستان، شینوهی خه باتی حیزبه سیاسیه کان له گه ل یه کتر تا راده یهک فره قی هه یه، به لām به جی گه یاندنی ئه م نهرکه له هه ل و مه رجی ئالۆز و گرێبوچکه ی کوردستان و ناوچه دا، ژیری و وریایی و لیکدانه وهی زانستی و سه بری شورشگیری گه ره که.

له روزگاری نینمز و له بارو دؤخی ئیستادا خالی سهره کی خهبات و مهسهله ی کورد، بریتییه له مه سهله ی خوارووی کوردستان که به کوردستانی عیراق ناو ده بری. خوارووی کوردستانه که مهسهله ی کوردی گه یاندۆته راده ی نینو نه ته وه بی و هیناویه ته نینو باس و سیاسه تی ده ولته مه زنه کان و سهرنجی کۆر و کۆمه لانی گهلانی جیهانی بۆ لای خۆ راکینشاهه. نه وه ش وه نه بی ته نیا نه نجامی شهر ی خه لیج و شکانی حکومه تی عیراق بی وه ک هیندی که س لینکی ده ده نه وه. به لای منه وه هۆی بنه رته ی نهم سهر که وتنه خهبات و فیداکاری و قوربانیدانی میلله تی کورد خۆیه تی که هۆکاری ده ره وه ش بۆته یاریده ده رینک و گه یوه ته نهم پله یه.

راسته که نه ته وه که مان له خوارووی کوردستان له ماوه ی چه ندین سالی رابردودا که وته بهر په لاماری وه حشیانه ی حکومه تی ره فتار فاشیستی عیراق و چه کی کیمیایی و نه نفالی چه پهل و ژینو سیدی دژی میلله تی کورد به کار هینا، کوردستانی به جارینک خاپور و ویزان کرد و هه زاران کوردی بی تاوانی زینده به چال کرد، به لام له لایه کی تره وه خۆ راگری و فیداکاری و چۆک نه دان له بهرانبهر سامناکترین چه کی دوژمندا، ده ولته گه وه رگانی هینا سهر نه و بریاره که ساله های سال بوو حکومه تی عیراقیان به پاره و چه کی کۆ کوژ ته یار ده کردو ته نانهت له به کار هینانی چه کی کیمیاییش چاریان لی ده پۆشی، به سیاسه تی چه وتی خۆیاندا بچه نه وه په له ی ره ش و چلکنی بینهنگی و خۆ گیل کردن له ناست جنایه تی حکومه تی عیراق له شانی خۆیان پاک که نه وه و دارو له له یه ک بۆ ده ست درئۆی و مله پوری سه ددام دابنین که به لای منه وه هینشتا که میان کردوه و نهم هه نگاهه

قهره‌بوی تارانی نه‌وان له ناست کورد ناکاته‌وه.

له لیکدانه‌وه‌وه هه‌له‌سه‌نگاندنی ره‌وه‌ندی رووداوه‌گانی ئیمیزی کوردستاندا له ته‌ک فیداکاری و لێقه‌وماوی و ئاواره‌یی خه‌لکدا، پێنیه‌سته‌سیاسه‌ت و به‌ره‌وه‌ندی زله‌یه‌زه‌کان و حکومه‌تگه‌لی ناوچه‌ش به‌خرینه‌ به‌ر چاو و شوینی تاییه‌تی نه‌وان له‌م رووداوه‌دا نه‌خرینه‌ پشت گوێ و به‌ ژیری و لی زانی مامه‌لی له‌گه‌ڵ پکری.

نه‌وه‌دی له‌م قوناخه‌دا گرنگی به‌ خه‌بات و تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌که‌مان ده‌دا، هه‌له‌به‌زاردن و دانانی پارلمانی کوردستانه‌ که‌ له‌ میژووی خه‌باتی خویناوی گه‌له‌که‌ماندا نه‌زموونیکێ نوێ و بی پێشینه‌یه‌. هه‌له‌به‌زاردن پارلمانی خوارووی کوردستان، نه‌ک هه‌ر سه‌باره‌ت به‌ کار تیکردنی دوا روژی خه‌باتی رزگاربخوازی کورد، به‌لکو له‌ باری دیموکراسی و پێشوازی جه‌ماوه‌ریشه‌وه‌ بی وینه‌ بوو.

خه‌لکێکی لێقه‌وماوی برسی، گه‌مارو دراوی ئابووری، له‌ نیشتمانیکێ وێرانکراوی کیمیاوی لێدراو، به‌ هه‌له‌به‌زاردن پارلمان و پاراستنی هه‌منایه‌تی، سه‌ره‌ رای که‌م و کوری و هه‌ندی ناته‌واوی و هه‌ره‌شه‌ی حکومه‌تی له‌ گیانه‌لا‌ دابووی عێراق، توانی هه‌لدانی سیاسی و ناسناوه‌ی نه‌ته‌وه‌یی خۆی به‌ ئیسه‌بات به‌گه‌یه‌ینی و جارنکی دیکه‌ش به‌ دنیا نیشان به‌دات که‌ نه‌ته‌وه‌یه‌کی لێهاته‌وه‌ و لی وه‌شاوه‌یی به‌ رێه‌ بردن و راپه‌راندنی کارو باری خۆی هه‌یه‌. رێبه‌رانی سیاسی بزوتنه‌وه‌ی خوارووی کوردستان به‌ تاقیکردنه‌وه‌ی خه‌باتی درێژ خایه‌ن و نه‌زموونی هه‌له‌و ناته‌واوی رابردوو، لێهاته‌وویی خزان بو‌یه‌ کینتی و ده‌ر باز به‌وون له‌ ساوه‌ ساو و چاوه‌ روانی و بی بریاری نیشاندان به‌ هه‌نگای لی براوانه‌ رێژ و هاو ده‌ردی بیرو رای گشتی خه‌لکی

جیهانیان بۆ لای خهباتی گهلی کورد راکیشا.

ههلبژاردنی پارلمان له خوارووی کوردستان، له باری شینوهی به رینه چوون و گرنگی نینه رۆک و نامانجی سیاسی یهوه، له روانگهو بۆ چوونی جزاو جوژدوه له چاپه مهنی ههنده راندا دهنگی داوه تهوه. به لام نهوهی به گشتی له سهری یه کدهنگن و چاو دیرهکانی ئینو نه تهوهیی دانی پیندا ده نین، پینشوازی گهرمی خه لک و دیموکراتی بوونی ههلبژاردنه که یه که له میژووی بزووتنهوهی کورد و ولاتانی دنیای دواکهوتوو دا، تا نیستا نه ببنراوه.

ههر چهنده به بۆ چوونی من دانانی ۱۸ سال ته مهن بۆ دهنگدانی لاوی کورد زۆر تهواو نیه. نیمه ده زانین لاوی ۱۴-۱۵ سالهی کورد به تاوانی تینکۆشانی سیاسی ئیعدام ده کری و له مهیدانی خهباتیشدا قاره مانه تی ده نوننی. یان دیاریکردنی راژهی ۷٪ بۆ گهیشتن به پارلمان که مونوپولی بۆ حیزه گهوره کان ده خولقینی، ده بینه هزی به شدار بوونی که متری حیزب و گرو سیاسیهکانی گۆره پانی خهبات و کهسانی نیشتمانپه روهری سه به خو. یان بی به شکردنی دهیان ههزار کوردی خوارووی کوردستان له دهنگدان که به شی هه ره زۆریان له سه ر خهبات و تینکۆشان ئاواره و ده ر به ده ر بوون. نهوانه هیندی خالی سه ره کی که م و کوری و ئاتهواوی یاسا و به رینه بردنی ههلبژاردنی پارلمان بوون.

نیستا نهوه نیزی که ی دوو مانگ له ههلبژاردنی پارلمان راده بری. بارو دۆخی دژواری کوردستان نه رکی قورسی خستۆته سه ر شانی پارلمان و بهر پرسانی بزووتنهوه. نه رکی له هه موان دژوارتر و ههر له و کاته شدا گرنگتر بریتی به له چاره سه ر کردنی برسیه تی و باری نا

همه‌واری نابووری که فرزهی له خه‌لک بریوه و لهم یواره دا هه‌والی دله‌زین ده گه‌نه ده‌ره‌وه‌ی ولات.

نه‌گهر عیراق سه‌باره‌ت به هار بوون و ره‌فتاری فاشیستی سه‌ددام که‌وتوته بهر گه‌مارۆی نابووری، کوردستانی عیراق دوو قات نابلو‌قه‌ی نابووری به سه‌ردا سه‌پاوه و خه‌لک له ژبانی سه‌ره تایب رۆژانه بی به‌شه. که واپوو چاره سه‌ر کردنی ئەم وه‌زعه ناله باره له هه‌ر رینگایه‌که‌وه بی، ده‌بیته ئه‌رکی سه‌ر شانی ربه‌هرانی سیاسی خوارووی کوردستان. لام وایه به هه‌له ناچین نه‌گهر بیژین سه‌ر که‌وتنی بزووتنه‌وه‌ی کوردستانی خواروو که ته‌ئسیری راسته‌و خۆی ده‌بی' بز مه‌سه‌له‌ی کورد له هه‌موو کوردستانی دابه‌شکراو، راسته‌و خۆ به‌ستراوه‌ته‌وه به چاره سه‌ر کردنی بارو دۆخی نابووری و که‌م کردنه‌وه‌ی برسپه‌تی خه‌لک و پاراستنی ئاسایش و هه‌منایه‌تی و دیموکراسی له ولات دا.

نه‌گهر چاره سه‌ر کردنی وه‌زعی نابووری گه‌نگه‌ترین مه‌سه‌له‌ی ئیمروزی خوارووی کوردستانه؟ نه‌گهر چاره سه‌ر کردنی ئەم مه‌سه‌له‌یه ده‌بیته هۆی سه‌قامگرتوویی ده‌سه‌لاتی میلی کورد لهم به‌شده‌ی نیشتماندا و ده‌بیته هۆی پوچه‌ل‌کردنه‌وه‌ی پلان و نه‌خشه‌ی دۆژمانی گه‌لی کورد و پێشکه‌وتنی مه‌سه‌له‌ی کورد له جیهاندا؟

نه‌گهر کوردستان به یه‌ک ولات و کوردیش به یه‌ک نه‌ته‌وه ده‌زانی و بروامان به‌وه هه‌یه که ئازادی و رزگاری و سه‌قامگرتوویی ده‌سه‌لاتی میلی له هه‌ر یه‌ک له به‌شه‌کانی کوردستان (سه‌ره‌رای جیاوازی شپه‌وه‌ی به‌ رۆه به‌ری) ده‌بیته هۆی به‌ره‌و پێشچوون و گه‌شه کردنی بزووتنه‌وه‌ی رزگاری‌خوازی به‌شه‌کانی تر، ئەو ده‌م له سه‌ر

هه‌موو حی‌زب و ر‌ن‌ک‌خ‌راو و‌ه‌ی‌زه س‌ی‌اس‌یه‌ک‌انی ک‌ورد پ‌ن‌ی‌وس‌ته ن‌ه‌ک ه‌هر ه‌ی‌ج ک‌وس‌پ و ت‌ه‌گ‌ه‌ره‌یه‌ک ن‌ه خ‌ه‌نه س‌هر ر‌ی‌گ‌ای پ‌ته‌و ب‌وون و چ‌اره س‌هر ک‌رد‌نی م‌ه‌سه‌له‌ی ک‌ورد‌ست‌انی خ‌واروو، ب‌ه‌ل‌کوو ئ‌ه‌ر‌کی س‌هر ش‌انی‌انه ب‌ه ه‌ه‌موو ت‌واناو و‌زه د‌ه‌ره‌ت‌انه‌وه ی‌ار‌مه‌تی ب‌ه پ‌ته‌و ب‌وون و ب‌ه ه‌ی‌ز ک‌رد‌نی د‌ه‌سه‌ل‌اتی ئ‌ی‌ست‌ای ک‌ورد‌ست‌انی ع‌ی‌راق ب‌که‌ن. له ب‌ه‌ر ت‌ی‌ش‌کی ئ‌ه‌زم‌وونی خ‌ه‌بات‌ی ر‌اب‌رد‌وو ئ‌ه‌وه‌مان له ب‌ی‌ر ن‌ه‌چی که ش‌کان و ر‌وخ‌انی ئ‌ه‌م‌جار‌ه‌ی د‌ه‌سه‌ل‌اتی خ‌واروو‌ی ک‌ورد‌ستان د‌ه‌ب‌ی‌ته کار‌ه‌سات‌ی دا‌خ‌دار‌ی ن‌ه‌ته‌وه‌یی و ن‌ی‌شت‌مان‌ی.

نا‌ب‌ی‌ته ر‌ه‌ش‌ب‌ینی ئ‌ه‌گ‌ه‌ر ب‌ی‌ژ‌ین بارو د‌و‌خی ژ‌ینو پ‌ۆ‌لی‌ت‌ی‌کی ک‌ورد‌ستان و ه‌هل و م‌ه‌رج‌ی ن‌ی‌و ن‌ه‌ته‌وه‌یی و ک‌ۆ‌مه‌ل‌ی‌ک ف‌اک‌ت‌وری ب‌ابه‌تی و ز‌ه‌ینی ک‌ه‌ش و ه‌ه‌و‌ایه‌کی ئ‌ه‌و ت‌وی‌ان پ‌ی‌ن‌ک ه‌ی‌نا‌وه که د‌ه‌ره‌ت‌انی ر‌اپ‌ه‌ر‌ینی گ‌شت‌ی له ک‌ورد‌ست‌انی گ‌ه‌وره و ت‌ی‌ن‌ک‌د‌انی ئ‌ه‌م س‌ن‌وره د‌ه‌س‌ت‌گ‌رد‌انه‌یان له ک‌اتی ئ‌ی‌ست‌ادا ب‌ری‌وه. ب‌ه ل‌ام ن‌ه‌ک ه‌هر د‌و‌ور ن‌یه، ب‌ه‌ل‌کوو و‌ه‌ک د‌ه‌ب‌ی‌ت‌ین له و‌انه‌یه ه‌ه‌لی ئ‌ه‌و ت‌و ه‌ه‌ل‌که‌و‌ی که ک‌ورد له ی‌ه‌کی له ب‌ه‌شه‌ک‌انی ک‌ورد‌ستان ب‌ت‌وان‌ی چ‌اره نو‌وسی خ‌ۆ‌ی ب‌گ‌ر‌ی‌ته د‌ه‌ست. ج‌ا له ک‌اتی ئ‌او‌ادا پ‌ن‌ی‌وس‌ته له ه‌ه‌موو لا‌وه، ب‌ه ه‌ه‌موو ت‌وانا‌وه، پ‌شت‌ی س‌هر که‌وت‌نی ئ‌ه‌م ه‌هل و ئ‌اما‌نج‌ه ب‌گ‌ر‌ین.

د‌و‌ژ‌من‌انی گ‌ه‌لی ک‌ورد ه‌هر چ‌ه‌ندی ب‌ه ر‌وال‌ه‌ت د‌م له د‌ۆ‌ست‌ایه‌تی ه‌ی‌ز‌ی‌کی ک‌ورد‌ست‌انی ب‌ده‌ن، ب‌ه‌لام له ئ‌اما‌نج‌ی س‌تر‌اتی‌ژی دا ب‌ه گ‌شت‌ی ن‌ه‌ی‌اری ب‌زو‌وت‌نه‌وه‌ی ر‌ز‌گ‌ار‌ی‌خ‌وا‌زی ک‌ورد‌ن و ب‌ۆ ت‌ی‌ن‌ک‌د‌انی ر‌ی‌زه‌ک‌انی ب‌زو‌وت‌نه‌وه و ئ‌ا‌ژ‌ا‌وه ن‌انه‌وه و ئ‌اخ‌ریه‌ک‌ه‌شی ب‌ۆ ه‌ی‌شت‌نه‌وه‌ی گ‌ه‌لی ک‌ورد له ژ‌ی‌ر د‌ه‌ستی دا، ه‌ه‌زار پ‌ی‌لان و داو د‌ه‌ن‌ی‌نه‌وه. که و‌اب‌وو ک‌ورد‌یش د‌ه‌ب‌ی س‌ی‌اس‌ه‌تی ژ‌ی‌را‌نه‌ی خ‌ۆ‌ی ه‌ه‌ب‌ی و ن‌ه که‌وت‌یه دا‌وی د‌و‌ژ‌من‌انه‌وه.

نیمه هیوا دارین رنبه‌رانی سیاسی کوردستانی خواروو له چاره سهر کردنی بارو دۆخی نابووری و پاراستنی ناسایشی گشتی و پته و کردنی دیموکراسی و پوچه‌لکردنه‌وه‌ی پیلانی دوزمنان دا سهر که‌وتوو بن و هه‌موو حیزب و هیز و تاکی کورد و کوردستانی له یارمه‌تیدان و سهر که‌وتنی بزوتنه‌وه‌ی ئیمروزی کوردستانی خواروودا به‌شداری بکه‌ن. ۹۹۲/۷/۴»

بریارى سه‌فه‌ر

راسته من له‌م به‌شه‌ی نیشتماندا هیچ خزم و که‌س و کاری نيزیکم نینه، به‌لام گومانم له‌وه‌دا نیه که دۆست و براده‌ری نيزیکتر له که‌س و کارم له خوارووی کوردستاندا که‌م نین. له باری روشنبیری و نووسین و تیکۆشانی سیاسیشه‌وه‌ شاراهه نیم. بریارم دا بۆ ماوه‌یه‌کی کورتیش بۆ سه‌فه‌رێک بکه‌م و لاتی که‌م به‌ زیاره‌تی نیشتمان و به‌ دیداری دۆست و براده‌ران و بۆ پیروزی پایى له هیزه سیاسیه‌کان، تۆزى دهر‌دو داخی دهر به‌ده‌ری و دووری له نیشتمان له سهر دلم سوک بکه‌م.

سالى ۱۹۹۲ له به‌ر نه‌ بوونی پاسپۆرت بۆم نه‌کرا. سالى ۱۹۹۳ وه‌رگرتنى فیزای تورکیا ۶ مانگی خایاند. دواى وه‌ر گرتنى فیزا، چهند رۆژ پێش ئه‌وه‌ی بکه‌ومه‌ رێ، له گه‌ل براده‌ریکی کارمه‌ندی مه‌کته‌بی حکومه‌تی کوردستان له سوید باسی سه‌فه‌رم کرد و چۆنیه‌تی رینگار هاتوو چۆم لێ پرسى. زۆری پێخۆش بوو، گوتى :

« کە ی دەروێ ئێمه بەرقیه دەنێرین بۆ برادەرانی پێشوازییەت بکەن و
 لە هەولێرش میوانی میوانخانەیی بەکێتیی دەبی. » لە گەڵ سوپاس لە
 هەولێستی کوردانەیی ئەم برادەرە، هێچم نەگوت. لای خۆم دامنا بوو
 وەک رێبوارێکی ناسایی سەفەر بکەم و قورسایی نەخەمە سەر شانی
 دۆست و برادەرانی.

دەمزانێ کاک خەلیل بێکەس دەیهوی بچێتەوه کوردستان.
 تەلیفونم بۆ کرد و گوتم با پێکەوه بزوین. زۆری پێی خوشبوو.
 بڕیارماندا رۆژی ۹۹۳/۱۱/۱۱ بکەوینە ری. لەو رۆژە دا چووینە
 فرۆکە خانە. بارو دۆخی سەرووی کوردستان وایکرد بوو ئەو کەسانەیی
 بە هێلی هەوایی تورکیادا سەفەریان دەکرد، وەهایان دە پشکێن قەت
 کۆنر بۆ دۆزینەوهی ئەسپیی جله گانی واناووزی.

لە کتێب بەدەر چیدیەکەم پێی تەبوو. ئەویش بە داخەوه ئەوه نەدە کەم
 بوون لانی کەمی تاسەیی ئەو دۆست و برادەرانی نەشکاند کە
 دەمێکە تامە زۆری خویندەنەوهی نوسینەکان و بیرەوه ریه کافن.

کە سوار بووین لە نیو فرۆکەدا رۆژنامەیی تورکییان هێنان.
 رۆژنامەیی (جەمهوریەت و میللیەت و گۆرین ئایدینم وەر گرت.
 هەول شتیکی لە لاپەرەیی هەر سینک رۆژنامەدا سەرئەجی راکێشام،
 وشەیی (p.k.k) و (ناپۆ) و (عبدولله ئوجەلان) بوو. دیارە
 نووسینەکەیی ئەوان جگە لە جێنو و بوختان و درۆ و دەلهسەیی بێشەرمانە
 چێتر نەبوو. بەلام من پێی گەشامەوه. چۆن؟ ئەوه رۆژنامەیی تورکیان
 لاپەرەکانیان بە باسی کوردستان و بە ناوی کورد و حیزبێکی کورد و
 رێبەرێکی کورد دەرازینتەوه؟ هەر ئەو رۆژنامانە نەبوون لە وشەیی
 پیروزی کوردستان و لە ناوی کورد دەسلەمینەوه و زەندەقیان دەچوو؟

وشه‌ی کورد و کوردستان به سهر زمان و قه‌له‌میاندا نه‌ده‌هات و نووسینیشی له رۆژنامه‌کاندا یاساخ و باسی سهر بوو.

کارم به وه تیه که سیاسه‌تی (p.k.k) چه‌نده راسته و چه‌نده له گه‌ل هه‌ل و مه‌رجی سیاسه‌تی نیم‌رۆی جیهان دیته‌وه. به‌لام راستی نه‌وه‌یه خه‌باتی شۆرش‌گیرانه‌ی پارتی کرێکارانی کوردستانه وایکردوه که ته‌نانه‌ت کۆره هه‌ره شۆڤینی و ره‌فتار فاشیسته‌کانی تورکیاش دان به‌وه دابنن که کورد له سه‌رووی کوردستان راپه‌ریوه و بز وه‌ده‌ست هینانی مافی ره‌وای نه‌ته‌وايه‌تی و بز رزگاری کوردستان له بنده‌ستی له گیان به‌ختکردن دريخی ناگات.

چ ره‌گه‌ز په‌رستانی تورک و چ ده‌وله‌ته به ناو (دیموکرا ته‌کانی) لایه‌نگری تورکیا و چ هیندی فه‌ریکه سیاسی کورده به ترۆرستان ناو به‌رن، هه‌چ له‌م واقعه‌ته ناگۆری که پارتی کرێکارانی کوردستان ، وه‌ک هیزی سه‌ره‌کی سه‌رووی کوردستان له نینو کۆمه‌لانی به‌شخوراوی خه‌لکی کورد دا، ریشه‌و ریز و نفۆزی هه‌یه ، له لایه‌ن خه‌لکه‌وه پشتیوانی لی ده‌کری. هه‌ر خه‌باتی نه‌و حیزبه‌یه که وا ره‌گه‌ز په‌رستانی تورکیای ناچار کردوه بز له ناو بردنی (واته له ناو بردنی کورد) ده‌ستی پارانه‌وه بز ده‌وله‌تانی ئورۆپا و دراوسی درێژ بکه‌ن و بز پینشیل کردنی مافی مرۆفی کوردیش داوای پشتیوانی له حکومه‌تی ئه‌مریکا بکه‌ن که (پاراستنی مافی مرۆفی) کردۆته بنیشته خۆشکه و له چوار چینه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی هونوپوله‌کانی سه‌رمایه‌داریدا ده‌بسورننی و کایه‌ی پینه‌کات.

نیستا که به ناچاری به سهر ئه‌م یاسه‌دا که‌وتم، ناتوانم له سهر ئه‌م مه‌سه‌له‌یه‌ش هه‌لۆست نه‌گرم که داخوا سیاسه‌تی ئیستای (p.k.k)

له بارو دؤخی نیمروزی کوردستان و نهزمی نونی جیهانیدا، چهنده له خزمهتی بهرزه وهندی گشتی مهسه لهی کورد دایه ؟ به بز چوونی من هدر کرده وه ههنگاونیک که نیمرو زیان به نهزم و نهزمون و قهواره و بهرزه وهندی دامه زراوی خوارووی کوردستان بگه یینی، ناتوانی خزمهت به پینشه وه چوونی مهسه لهی کورد بکاو دوژمنانی گهلی کورد که لکی لی وهر ده گرن. میژوو لهو که سانه خوش نابی که نیمرو به زبانی نهزمونی تازهی کوردستان و دهسه لاتی نه تهوهیی خوارووی کوردستان بجولینه وه.

با لهم باسه لادهم و لاپه ره یه کی دیکه ی رۆژنامه کانی تورکی هه لده مه وه. له لاپه ره ی تری رۆژنامه کاندای نووسرا بوو: « دوکتور ئیسماعیل بینشکچی جارنکی تر له دادگای نیزامی دا به تاوانی پشتیوانی له شۆرش کورد به سالییک و ههشت مانگ هه پس و چوار میلیون لیره مه حکوم کراوه. »

وهک ده زانین دوکتور ئیسماعیل بینشکچی به تاوانی دیفاع له مافی کورد و پشتیوانی له بزوتنه وه ی رزگار یخوازی کورد چهنده سال له هه پسیدا ماوه ته وه. هه پس و گوشار و هه ره شه ی رهفتار فاشیسته کانی تورک نه یه توانیوه ئهم ئینساندۆسته و ئهم دیموکراته له نامانجی پیرۆزی خۆی بگنیرنه وه.

له گه ل خۆنندنه وه ی ئهم خه به ره ، نووسه رو رونا کبیرانی ئیرانیم وه بیر هاته وه. له ته واوی ماوه ی دهسه لاتی شوومی ره زاخان و کوره که ی، له ماوه ی ۱۴ سال حکومه تی ره شی ناخوندی دا، کورد له ژیر هیرشی درندانه و راو نان و گوشتو بر دابوه. یه ک نووسه ر و زاناو شه خسیه تی نیو به ده وه وه ی ئیرانی نه بوه که سته می نه ته وه یی و

كوشتاری كوردی مه‌حكوم كرد بی و له سه‌ر مافی پی شیل كراوی كورد وه‌ده‌نگ هاتی.

ره‌نگه سیاسی كار كوشته‌كاني فارس، به‌گۆره‌ی كه‌ش و هه‌وای سیاسی و بز فیری دانی فه‌ریكه سیاسی كورد جارویار باسی كوردیان كرد بی و وتارنکیان نووسیپی و پاش ماوه‌یه‌ك له‌گه‌ل گۆزانی هه‌واو بارو دۆخی سیاسی له‌وه‌نده‌ش پاشگه‌ز بوینه‌وه. نه‌ك هه‌ر نه‌وه به‌لكوو له‌وه‌ش قه‌باحه‌تتر له‌م دواپیانه‌دا سیاسی و نووسه‌ر و دیموكرات و كۆنه‌شاپه‌رست و راست و چه‌پی ئیرانی، شان به‌شانی بۆمباران و كوشتاری حكومه‌تی ئاخوندی، كه‌وتونه‌ته‌هیرش و په‌لاماردانی جیزی دیموكراتی كوردستانی ئیران به‌و تاوانه‌ی كه‌ به‌ زمانی سوتاو داوای (خود موختاری) ده‌كات. له‌كاتینكا هیچ مه‌علومیش نیه‌ كه‌ گه‌لی كورد له‌ رۆژ هه‌لاتی كوردستان چه‌نده به‌و داوایه‌ رازیه‌ ؟

داوای (خود موختاری) بۆته‌ ئامرازو بیانوو به‌ ده‌ست شۆفینیسته ئیرانبه‌كان تا حاشا له‌ بوونی نه‌ته‌وه‌ی كورد و قه‌ نه‌ته‌وه‌یی ئیران بکه‌ن و له‌م هیرش و په‌لاماره‌دا، ته‌نانه‌ت شاعیر و توێژه‌ریش نایانه‌وی له‌ حكومه‌تی ئیسلامی ئیران وه‌دوا بکه‌ون.

ئاغای عه‌لی میر فطروسی كه‌ به‌ شاعیرو نووسه‌ر و توێژه‌ر و گۆزا به‌ (پینشكه‌وتو خوازیش) ناسراوه، له‌ وتوێژینکی چاپه‌مه‌نیدا نه‌ك هه‌ر سته‌می نه‌ته‌وه‌یی و كوشتاری حكومه‌تی ئیسلامی له‌ كوردستان مه‌حكوم ناكات، به‌لكو له‌ ژیر وشه‌ی قۆلمبه‌ و بی تامی سواو وله‌ كار كه‌وتوو، له‌ بوونی كوردیش وه‌ك (نه‌ته‌وه) حاشا ده‌كات. كاتی رۆژنامه‌ نووس لینی ده‌پرسی: « له‌ باره‌ی نه‌وه‌ی ئیعرۆ به‌ ناوی (مافی

نه‌ته‌وه‌کان) و (خود موختاری) و (مافی دیاریکردنی چاره نووس تا سنووری جیا بوونه‌وه) له لایه‌ن هیندی گرژی سیاسی دینه گۆری و باسی ده‌کړی، بیرورای تو چیه ؟

ناغای (محقق و شاعیر و نووسهر) له وه‌لام دا ده‌فه‌رموی: «ئیزان ولاتیکه (چهند قهومی) نه‌ک (چهند نه‌ته‌وه‌یی). قه‌ومه ئیزانبه‌کان کورد و فارس و به‌لوج و گیلک و ته‌به‌رستانی له کازبوی میژووه له ژیر به‌ک میچی میژو و به‌ک کولتور دا ژیاون. ئیزان نه‌وه‌ک روسیا زیندانی گه‌لان بوه، نه‌وه‌ک کانادا و یوگوسلاوی چهند نه‌ته‌وه‌یی بوه. نه‌وانه‌ی ئینستا به‌ه‌لگرتنی دروشمی (مافی گه‌لان و دیاریکردنی چاره نووس تا سنووری جیا بوونه‌وه) په‌له ده‌خه‌نه سهر (به‌کیتی نه‌ته‌وه‌یی) ئینه، له راستیدا لهم هه‌له ناسکه‌ی میژوویی و له په‌نا نه‌وه‌مور موسیبه‌ته‌ی کومه‌لایدتی و نه‌خلاقی و سیاسی و تابووری به‌وه، ده‌یان‌ه‌وی ناگری شه‌ری قه‌ومیش زیاد بکه‌ن»

وادباره کابرا له گونی گادا نوسته و یا قایتون هه‌لگیرته و یا خۆی له کوچی عه‌لی‌چه‌پ داوه. نه‌وه ۱۴ ساله کوردستان له ناگری شه‌ری رزگاریخوازیدا ده‌سووتی و گه‌لی کورد له پیناو وه‌دی هینانی مافی نه‌ته‌وه‌یی پتر له ۱۰ هه‌زار که‌سی فیدا کردوه، تازه ناغای عه‌لی میر فطروسی، وستیاریانی مافی نه‌ته‌وه‌یی به (هه‌لگیر سینه‌ری ناگری شه‌ری قهومی) تاوانبار ده‌کات.

دیاره ناغای میر فطروسی له شوتی وه‌بن هه‌نگلدانیش شاره‌زابه، بزیه هیوا ده‌ر ده‌بری و ده‌لی: «به‌خوشیه‌وه هم کورده‌کان و هم نازه‌ریه‌کان خاوه‌نی رینه‌رانی نه‌وه‌نده لینه‌شاوه‌ن که خۆیان (له

جیاوازی ناوچه‌کان له دواکه‌وتوویدا، حاشا کردن له هه‌بوونی نه‌ته‌وه‌ی جیاواز له ئی‌زاندا، نه‌بوونی فەرق و جیاوازی قه‌ومی و نه‌ته‌وه‌یی، هاندانی بینگانان بۆ ساز کردنی به‌یت و باوی سته‌می نه‌ته‌وه‌یی و بوونی نه‌ته‌وه‌کان و هتد...»

جگه له نوینه‌ری رینک‌خراوی فیدایی نه‌کسه‌ریه‌ت، نه‌وانیتر نه‌لجومه‌نی نه‌یه‌الته‌ی و ویلایه‌تی مه‌شروته‌ی پینش ۹۰ سال به‌ده‌رمانی چاره‌سه‌ر کردنی گه‌رو گرفته‌کانی ئی‌زان ده‌زانن.

ئاغای به‌یهادی که‌رمی له‌سه‌ر نه‌و باوه‌ره‌ بوه که له ئی‌زاندا مه‌سه‌له‌ی میلی و سته‌می نه‌ته‌وه‌یی هه‌یه و ئی‌زان ولاتیکی فره نه‌ته‌وه‌یه. بۆ نه‌وه‌ی ته‌واوه‌تی عه‌ززی ئی‌زان به‌پارێزری، پینوسته‌ مافی دیاریکردنی چاره‌ نووس بدری به نه‌ته‌وه‌کانی ئی‌زان. چاری نه‌و مه‌سه‌له‌ش پینکه‌ینانی کۆماری فیدراتیقی پارلمانی به که قه‌وم و نه‌ته‌وه جیاوازه‌کانی ئی‌زان به دلخوازی خۆیان به تازادی هه‌لیبێزن.»

تاریک‌بیرانی ئی‌زانی له‌و سینیناره‌و له‌گشت نووسین و بۆ چونه‌کانیاندا یه‌ک شتیان له‌بیر ده‌چی، ته‌ویش بریتی به له‌وست و ئی‌راده‌و توانا و فیداکاری میله‌تی کورد که بۆ وه‌ده‌ست هه‌ینانی مافی دیاریکردنی چاره‌ نووس تا سنووری جیا بوونه‌وه (واته یه‌که‌گرته‌وه) و پینکه‌ینانی ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه‌یی و رزگاری له‌چه‌وسانه‌وه‌و بنده‌ستی له‌هیچ به‌ر هه‌لستیک نا‌پرنگیته‌وه و رینگاش به‌هیچ که‌س نادات خۆ بکاته‌ دهراستی و له‌سینینارو کۆبوونه‌واندا رینگای پی‌نیشان بدات . به‌راستی سه‌یره. مرۆ ناتوانی بیر له‌وه یکاته‌وه که له‌دنیا ی ئی‌مرۆدا، چهند که‌سی را‌کردووی نا‌واره له‌ئورپا کۆ بینه‌وه و خۆ بکه‌نه دهراستی میله‌تیک و ئه‌رک و ماف و چاره‌ نووسی دیاری بکه‌ن.

نهم چند دیره بژ بهرورد کردنی رووناکیری تورک و تاریکیرانی ئیرانی کرده نیو ناخنی نووسینه گم. داوای لیبوردن ده گم. لام وایه له یاسه گم لام داوه و باشتهر بینمه وه سهر رنگای سه فده گم.

سه عاتی. ۸/۳ گه یشتینه نانکار، و چوینه هوتیلنیک. رژی دواپی کاک خلیل کارنکی هه بوو، ده بویه نه عجام درا با. خو ناکری مرؤ له نووسیندا هه به رهقه ریندا بیکوتی و ئاورنیک له لا نه داته وه و دوو قسه ی خوش نه کاته ئاوته ی نووسینه گه ی. لام وایه چ قهیدی نیه نه گهر نووسهر بژ هه سانه وه ی خوینه ری بهرئز یه ک دوو نوکته و قسه ی خوشیش بخاته نیو دیری نووسراوه کانی.

مؤنتی فیلسوف و نووسهری به ناو بانگی قهرانسه پی ده ئی: «نه گهر له خویندنه وه ی کتیبیکدا توشی دیری قهیه ویشک دیم، کتینه که لهو لای داده نیم. چونکه نووسین ده بی شادی هینه ری، نه ک پشو بر. نه ده بیات ده بی به شینک بی له شادی و خوشی.»

نهم نووسینه ی من به نه ده بیاتیش حیسنی نه کری قهیدی نیه به لام با دوو قسه ی خوشی تیندا بی. به یانی له هوتیل هاتینه دهر، بی ئه وه ی کارتی هوتیل و یا ئادرسی وه ر بگرین. سواری تاکس، بووین به دوا ی کاری کاک خلیل دا. لام وایه تاکسیش بدم به یانه رستبووی تۆزی به ناو شاردا بمانگیری و شارمان نیشان بدات. چونکه کاک خلیل گوتی: نهم شوینه ی ده چین نیزیکه. به لام راست نه و کاته گه یشتین که پاره ی تاکسی بوو به ۱۰۰ ههزار لیهر. کاری کاک خلیل زوو ته واو بوو هاتینه دهر که تاکسی بگرین و بچیه وه. به لام بژ کوی؟ نه ناوی هوتیل ده زانین و نه شوین و ئادرسی..

وینستاین به دهم پینکه نینه وه بیرمان ده کرده وه. به لام فایده ی نه بوو،
 بیری چی؟ نه گهر بیرمان وا تیژ بایه کارتینکی هوتیلمان وهر ده گرت.
 ناچار ناوی شونیکمان گوت، سواری تاکسی بووین. زوو گه یشتی
 هه و نه بوو. دابه زین و توزینکی تر به هوشی خومان پینکه نین و
 ناخره که ی رینگامان دیته وه. تاکسی بگرین بۆ ته رمینالی ئوتوبوسی
 فروزه خانه. له وینشه وه تاکسی بگرین به رینگای شه ودا، به لکوو توشی
 هوتیله که بین. فیکرنکی خاس بوو. بهم شیوه یه هوتیلمان دیته وه و
 چووین نه مجاره کارتینکمان وهر گرت. گه لیکیش به هوشی خومان
 پینکه نینمان هات.

روژی دوایی ئیواره سواری فروزه بووین بۆ دیار به کر. که دابه زین
 و جانتامان ده ست دانی، کابرایه ک هاته پینش و به کرمانجیه کی ره وان
 پرسیری کرد: « بۆ کوی ده چن؟ »

- بۆ کوردستان.

- کورو قه دری! وهره ئه و برایانه به ره هوتیل و به یانیش سواربان
 که بۆ خاپور.

سواری تاکسی قه دری بووین و توزینکیش دلمان خوش بوو که وا
 تووشی کوردینکی حه لال زاده بووین. له هوتیل جینمان گرت و شه و
 چووینه وهر نان بخوین. کاک خه لیل شاره زا بوو چووینه ره ستورانی (
 بابه ک) ره ستوران پر بوو ههر زمه ی ده هات. ده سته یه کی گورانی
 بیژ و موسیقا ژهن، به زمیان گهرم کرد بوو. تا ده هات گهرمتر ده بوو.
 ده سترکا به شایی و دیلان و گورانی شورشگیری و ره ستوران
 ده له رزی.

یه ک له گورانی بیژه کان به ناوی (عه لی ناکتاش) هاته لام و

گوتی تو وه ئاپۆ موسا عهنتهر دهچی. سالی پار لیره بهدهستی
فاشیستهکانی تورک شههید کرا. پاشان گوتی: « ئهز له خزمهت
سهیدا جیگهر خوێن بووم. نووسینی عهرهبی دهزاتم. شیعرنکی جیگهر
خوێنی خوێندهوه. تهلیفونی دامی و گوتی له گهرانهوه دا نهشی
میوانی من بی.

له بارو دۆخی ئهو رۆژهی کوردستانی تورکیادا که ولات کرا بوه
ناوچهی نیزامی و حالهتی شهری پێوه دیار بوو. رۆژنامهکانی تورک
لاپهرهکانیان به باسی شهر و پهلاماردانی (p.k.k.) و مام جهلال
رهش کرد بۆوه، دهکرا بهزم و شایی ئهو شهوهی رهستورانی بابەک له
دیار بهکر، به بهر ههڵستینکی ئاشکرای حکومهتی تورک داوتری.
ئیمه گهراینهوه بۆ هوتیل، بهلام شایی و بهزم ههر درێژهی ههبوو.

قهدری بهیانی زوو دهسهرمان بوو. بێ ئهوهی ههقی رنگای له گهڵ
بهرینهوه سوار بووین و بهرهو خاپور کهوتینه ری. له دیار بهکرهوه تا
خاپور له ۱۳ جیگا کونترۆل و پشکنین ههیه. ئێوه ئێوه تانک و
زرنیش وهستاوان و چهند عهسکهرنک تفهنگ به دهست له دهو و
بهریان چهقیون. شوینهواری تهقهو شهر نابهری، بهلام ولات له
مهلهنده له حالهتی شهر دایه.

له جزیری لاماندا چایهک وهخوین. شارنکی چۆل و فەقیر و رهزمی
به دهختی و چاره رهشی. دوکان و مغازهی سههر شهقام پاکیان
داخراوون. هیندی خهڵکی رهش و رووتی بینکار دههاتن و دهچوون و
جم و جۆلی ژیان نه دهبینرا.

له پێش چایخاننیک دانیهشتین و چهند کهسینگمان لی کۆ بوونهوه.

پرسیم: « ئهو دوکانانه بۆ داخراون؟ »

به کیان گوتی : « له بهر بینکاری. کار نیه ، بازار نیه... »

یه کی تر گوتی : « نه کارن والاکن . شه ره »

- کوا. هیچ شهر دیار نیه. نیمه شهر مان نه دیت

لاونکی میز منداڵ هه لیدایه و گوتی : « ئه ری شه ره. بی شه ر چی

نابی »

ماشینیک عه سکه رو زریلنیک تیپه رین.

- ها بروانه... نه شه نه شه ره. ؟ شه و روژ نه وهایه.

ویستم ره سمیان بگرم. گوتیان مه که. عه سکه ر ببین کامیرای ته

ده گرن.

له و لای جزیری که مپینکی کورده کانی خوارووی کوردستان هه ر

ماپوو. هیندی خپه وتیان بۆ هه لدا پوون. نه وهی پتر له هه ژاری خه لک

و له سه دیته وهی عه سکه ری تورک له م رینگایه دا، رنبواری کورد

ده خاته خه فته و بیر کردنه وه. ده جلهیه. به لی ئه م رویاره به پیت و

به ره که ته له چیاکانی کوردستانه وه ده که ویتته ری و پتر له ۶۰ کیلو

میتر به کوردستاندا خواره پیچه ده کات و به لām به و به ری ده ئین

سوریا و ئه م به ره ش به تورکیا ناو ده به ن.

(مال له خانه خوی حه رام کراوه

مه سه له ی کورده و له کورد رووی داوه)

ئاوی کوردستانه و بینگانه فیزی پی لینده داو کیشه ی له سه ر

ده که ن. سه عاتی ۱۱ گه یشتینه خاپوو. کوردستانه له تکراره و گویا

سنووری عیراق و تورکیایه. داخ و خه فه تینکی دیکه.

ویستمان پاره به دین به قه دری، زۆر به راشکاوی گوتی : ۱۵.

دۆلار ! . تاکسی دیار به کر خاپور ۱۰۰ دۆلاره. کابرا له ۱۵.

نهاته خواری و وه ریشی گرت.

له گومرگ و پولیسی تورک زوو ده رباز بووین و له سهر پردی هه وه لاین وشه یه کی گونچکه ی زرينگانده وه به خیر هینانی سنور داری کورد بوو، به زمانی خۆم ده یگوت : « به خیر هاتن »

له بیرمان نه چی کاتی سه قهر بۆ لاتیانی دنیای دوا که وتوو، به تایبەت ولاتیانی عه ره بی، ده بوايه بۆ مۆر کردنی پاسپۆرت و و فیزا به سه عات له پشت ده رگا و له بهر په فچه ره ونستاباين و کرد بامانه پالە و په سته، تا مۆرنکیان له پاسپۆرت ده دا. پشکنینی جانتا و پرسپاری هاته ران پاته ران و راگرتن جارزی ده کردین. ته نانه ت له ولاتی خۆشت له جیاتی (براگیان بۆ کوێ ده چی نیستا) به زه حمەت له چنگ (انزل و هۆتک) ی عه ره بی ده ر باز ده بووین.

نیستا ده چی له هۆده ی کونترۆلی جوازات وه ژوور ده که و ی، داده نیشی به زمانی خۆت له گه ل مه عموره کان ده دونی. نه پشکنینی جانتا و نه پرسپاری سه یرو سه مه ره. زانیبی قه دری ئەم نیعمه ته فه رزه. ده با کوردیش جارنک له میژوودا، له ولاتی خۆی سنووری نیشتمانی خۆی کونترۆل بکات و به سهر نیشتمانی خۆیدا زال بیت و به دنیا ش نیشان بدا که ده توانی هه م سنووری خۆی به یاریزی و هه م کارو باری ولاتی خۆی به ربه ری و هه م له گه ل گه لانی دراوسیش به ناشتی بژی.

له سهر پردی که به سنور ناو ده بری، له په نا ره سمی سه رۆک بارزانی نه مردا، به کوردی نوو سراوه: « به خیر هاتن بۆ کوردستانی عیراق ». دیاره ئەم نووسینه وه لām ده و ره وه ی سیاسه تی نیستای حکومه تی کوردستان و له بهر چا و گرتنی بارودۆخی سیاسه تی نیستای

جیهان و ناوچه‌یه. نه‌کینا هه‌ق رابوو بنووسری : « به خیر هاتن بۆ کوردستانی نازاد ».

دوای تو‌مار کردنی پاسپورته‌کان، چو‌ینه « مه‌کته‌بی جه‌وازاتی رزگاری»، به پینچه‌وانه‌ی پۆلیسی تورک و شوینی دیکه که ده‌بی له پشت ده‌رگا بوه‌ستی، دانیشتی و به‌خیر هاتن کراین. چەند کەسی بینکار له‌وی دانیشتی‌بون و به‌ئاخفتنی جۆراو جۆر و باسی عەرش و قورش، مه‌جلیسیان گه‌رم کرد بوو. نه‌وه نیشانی ده‌دا که کاره‌کان هینشتا به‌روائی کورده‌واری ده‌روژن و نه‌که‌وتونه سەر روالو سیتیمیکی ئی‌داری و حکومه‌تی.

دوای نه‌وه‌ی پاسپورتی کاک خه‌لیل ته‌واو بوو، ۲۵ دۆلاری ره‌سمی چو‌ونه زۆوری داو ره‌سیدی وه‌ر گرت، براده‌ری مودیری مه‌کته‌ب به‌ده‌نگ ناوی منی خو‌نده‌وه. به‌ک له‌و براده‌رانه‌ی له‌وی دانیشتی‌بوو، رابوو، گوتی: «جه‌نابت کاک که‌ری حسامی یه؟» به‌گه‌رمی ئامیزی پیندا کردم و به‌خیر هاتینکی گه‌رم. من پینشت به‌خزمه‌ت کاک لوقمان به‌رزنجی نه‌گه‌یشتی‌بوم، نه‌ویش منی هه‌ر له‌دووره‌وه ناسیبوو. باسی نووسراوه‌کانی منی کرد، باسی نه‌و مه‌کته‌به‌مان کرد که کونگره‌ی نه‌مریکا بۆ کۆ کردنه‌وه‌ی کتیبی کوردی کردوویه‌ته‌وه و کاک محمه‌مه‌ر عه‌سکه‌ری له‌قا‌هیره له‌بالێۆز خانه‌ی نه‌مریکا به‌م کاره‌وه خه‌ریکه‌و نامه‌ی بۆ بنکه کولتوریه کوردیه‌کان ناردوه که کتیبی بۆ بنیزن و نامه‌یه‌کیش به‌من گه‌یشته‌وه. کاک لوقمان گوتی : کتیبینکی زۆرمان کۆ کردۆته‌وه به‌لام تا ئیستا حکومه‌تی تورکیا رنگا نادا که بیان نین. پاشان سه‌ری برده‌بن گۆنی مودیری مه‌کته‌ب. نار‌دی‌ان چایان هینا.

کاتی رابووم که ۲۵ دۆلاره بدهم، کاکي مودير نهم وه ره قه ی دا دهستم که به عه ره بی نووسرا بوو:

« الى من يهمه الامر. يسمح لحامل الورقه السيد عبدالکريم حسامي بالدخول الى کردستان و غير مشمول بدفع الرسومات لکونه کاتب کردی 13 ».

گوتم زۆر سوپاس، به لأم با ۲۵ دۆلارهش ههر بدهم. گوته نابیی. نه گهر پاره وهر گرم ده بی له وه ره قه که بینووسم. به بۆته ی هاتنه وه ت بۆ کوردستان لهم پاره یه مه عافی. خۆت نهم پاره یه ده ده ی به کی بیده یه. خۆت ده زانی.»

گوتم خوزیا وه ره قه که ت به کوردی نووسیبایه. نهمه زۆر گرنگه به لگه و نووسرا وه کانی حکومه تی به زمانی کوردی بنووسرین. گوته :

« له لایهن حکومه ته وه به ره سمی نه مرمان پی نه کراوه.»

دانیشتم چاوه روان بووم تا کاک خلیل ساز ده بی. نازانم له ئاسایش و عه لاقات چ کارینکی هه بوو. له و ماوه یه نا براده رینک له گه ل خیزانی پنیوستی به وه ره قه یه ک هه بوو. چهند جار له جه وازاته وه ده یاننارده ئاسایش و له ونه وه یاننارده وه جه وازات. کابرا ده پاراوه ده یگوت: « چیتر نه وه ده سته و ده ستم پی مه که ن. له به یانیه وه له سه ر ئیمزایه ک مه حته لم.»

کۆمه لێک خه لکی دیکه ش هاتن و دانیشتن. من به براده ری مه سه ولی جه وازاتم گوته: « ئیمه ی کورد بۆ وه ره قه یه ک نه وه نده یان ده ستاوه ده ست بیکردوین و رایانگرتوین و ترویان کردوین که له حکومه ت و ههر چی ئیداره یه بیزار بووین. ئیستا که خۆمان له جینگای نه وانین، تکایه با لاسای نه وان نه که ینه وه. به گۆره یاسا

کاری خه‌لک راپه‌رینین و کارنکی وایکه‌ین که خه‌لک هه‌ست به‌وه
بکات که حکومه‌تی خویه‌تی و شانازی پینوه بکات»

براده‌رانی له‌وی دانیشتیوون و هه‌موویان بادینی بوون، گو‌تیان : «
ئه‌ری برا تو له‌م سه‌فه‌ره کاک مه‌سعود ده‌بینی؟»

- نیازم وایه و هه‌ز ده‌که‌م ببینم. به‌لام نازانم داخوا کاری زور و
سه‌ر قالموونی رینگای ئه‌وه ده‌دا کاتی دیتن بۆ من ته‌رخان بکات؟

گو‌تیان : ره‌جا ده‌که‌ین بیژه مه‌سعود زاخو ٩ روزه بی ئاوه.
ته‌حالف به تانگیر ئاو دینن، ئه‌ویش له به‌ر مه‌عمور و ده‌وله‌مه‌نده‌کان
وه‌به‌ر که‌س ناکه‌وی. ته‌نه‌که‌ی به ١٠٠ دینار ده‌بیه‌ن. ئه‌وه‌نده بارانه
نه‌بایه خه‌لک قر ده‌بوو. نه‌گه‌ر له به‌ر به‌عس نه‌بایه و سه‌ددام پی
خوش ده‌بی، ئه‌گینا انتفاضه‌مان ده‌کرد و یه‌ک مرۆی حکومه‌ت و
حیزیمان له‌م شاره نه‌ده‌هینشت.»

گوتم نه‌گه‌ر کاک مه‌سعود ببینم، راسپارده‌ی ئیوه‌ی پی
را ده‌گه‌بینم.

کاک خه‌لیل کاره‌که‌ی ته‌واو بوو. هات گو‌تی با برۆین.

- سه‌یاره‌ت گرتوه؟ با سه‌یاره‌یه‌ک بگرین.

- ئه‌وه‌تا سه‌یاره‌یه‌ک وه‌ستاره. براده‌ران ده‌لین به‌و سه‌یاره برۆن
ئه‌مینه و ده‌یناسین و سه‌ر به‌خۆمانه.

- باشه. با قسه‌ی له‌گه‌ل پکه‌ین، به‌چهندی ده‌مانباته هه‌ولیر. با
وه‌ک قه‌دریمان لی نه‌یه.

- پنی ناوی. هه‌موو ده‌یناسن. زیادمان لی ناستینی. ده‌ر که‌وت
کورد به‌جاریک و دوو جاران ئاقل نابی!!

سواری سه‌یاره یووین، کابرای ئازوه‌ر ناوی حاجی بوو. له سه‌یته‌ره

له وه لامي پرسپاری مه عموره کاندا گوتی :

« بز هه ولیر ده چم، میوانی مالی گه وره به »

- به خیر هاتن، خواتان له گهل.

له وه که کابرا گوتی : « میوانی مالی گه وره به » ههستم کرد که

نابی زور سهر راست بی.

حاجی گوتی : « نیمه ده سه باره بین عایدی گومرگین. تهو میوانی

له خارجه وه بین به نیمه دا ده یاننیزن تا به سلاهمتی بگه نه هه ولیر. »

له زاخو لاماندا نان بخوین. وستی له پیش که بابخانه به ک سه باره که

رابگری، شوننه که قه ده خه بوو. پولیسی هاتو چز هات. حاجی

سرتیه کی له گهل کرد و سه یاره ی راگرت. که تهواو بووین پولیسه که

لهوی ونستا بوو. نازانم له گهل حاجی چی یان گوت و چی یان کرد،

سوار بووین و کهوتینه ری.

حاجی گوتی: « هه موو شت به پاره به. . . دینارم دا بهو پولیسه

بز نهونده راهه ستانه. »

- بز دت دایه؟ بز له شوننیک نه وه ستای که جینگای وه ستان

بوو؟

- چی بکه م؟ نه ت دیت چه نده قه له بالغه؟ شونن گیر نه ده کهوت.

قه ی ناکا. شورته فقهیره، مه عاشیان که مه.

کهوتینه ری. جاده ی نیوان زاخو- دهوک له بهر قه له بالغی و

هاتو چزی ماشینان وه جاده کانی نوروپا ده چوو.

بینجکه له ماشیننی سواری ده یان لوری ده رندا بوون به ره وه هه ولیر و

گه رانه وه. حاجی ده یگوت: « تهو لوریانه نه رزاق و شتومه کی

تبیجاره تی دینن. له سنوو به ناوی هه ولیر گومرگ ده دهن و تومار

ده کړن. که له دهوک تپهرين، له سهپتهری سهر رنگای موسل، پاره يه ک ددهن و بز موسل دهچن. لوری وا هه يه . ۱۰هزار دینار ددها که بچيته موسل. له ههوليريش له چند جیگا هم باسهم بیست. ده بانگوت شو له ههولير لوری له سیغار و نهرزاق بار ده کړی و بز موسل و بهغدا دهرات. کابرایه ک ده یگوت: « ههر چندی بیده یین به سهپتهره و گومرک ههر قازانجمانه. ههر نهونده بگهینه بهغداو نه گیرین، ههموی پر ده کاتهوه»

نوژی شینوان گه یشتینه قه سرؤک. حاجی له رنگا لایدا و دابهزی نوژی شینوانی کرد. زهوی توزنکیش تهر بوو، بهلام بز نهوهی کلاو چیه تی خوی بشارننه وه، ده برایه له سهر زهوی تهریش نوژنکی بکات. نیستا نیتر به شو دهرنگا داین. حاجی گوتی: « له رنگا دا چهته و رنگر ههن. چند جار خه لکیان روت کردوه و کوژراویش هه به. نه گهر تووشی چه کداران بووین و به ناوی پینشمه رگه رایان گرتین، ده لینین: نه خوشه، له خه سته خانه ی دهوکی ناردوو یانه بز ههولیر، تو خوت هیلاک که و بیژه نه خوشم.

له حاجی وه شک که وتم. له نیزیک ههریر و باتاس حاجی گوتی: « له رنگای شه قلاوه شاره زانیم و ههر به کویه دا چومه ههولیر. سه یارنکمان له پینشدا بوو، گومان به دواي نهودا بز.

ههولیر، پینتهختی حکومهتی ههریمی کوردستان

سهعاتی دهو نیوی شهو گه‌بشتینه ههولیر و چوینه داره‌مان. نهو شونیهی به‌عس ده‌رکراوه‌کانی که‌رکۆکی لی کۆ کردوونه‌وه، مالی کاک محهمه‌دی خزمی کاک خه‌لیل. هه‌سارنکی گه‌وره، مالیکی ئاوه‌دان و خه‌لکیکی میهره‌بان و دل ئاواله. هه‌ر وه‌ک ناسیارو ئاشنای قه‌دیم بین، شهو خاو خیزان لینگ کۆ بووینه‌وه. ئان و چبشتیان ساز کرد. سه‌ره‌ رای هیلاکی رینگا تا دوا‌ی نیوه شهو درنگ نه‌خه‌وتین. پاسی ده‌رکردن و راگواستنی خزیانیان ده‌کرد و ره‌فتاری فاشیستی حکومه‌تی به‌عسیان دیناوه به‌ر چاو و برسیه‌تی و بینکاری و ئاور لی نه‌دانه‌وه‌ی حکومه‌تی ههریمیان ده‌کرده ئاویتیه‌ی قسه‌کانیان.

به‌یانی حاجی نانو چای خوارد و ویستمان پاره‌ی بده‌یتی، داوا‌ی ۱۲. دۆلاری کرد. واقم ور ما. گوتم له‌ زاخوزه تا هه‌ولیر سه‌یاره به‌ چه‌ندی دیت؟

گوته‌ی : « بز خۆم نیه. عابیدی گومرگه و وایان داناوه. من له ژبانم دا قه‌ت ئاوا ته‌سلیمی کلاو چه‌ته‌ی نه‌بووم. کاک خه‌لیل به‌ ۱.۵ دۆلار رازی کرد، پاره‌ی وه‌ر گرت و روشت.

کاک محهمه‌دی خانه‌خوی سواری تاکسی کردین بز نیر بازار، له‌ باری نه‌منیه‌ته‌وه پرسپاری هوتیله‌کانم کرد، گوتمان هوتیل (شیرین پلاس) شونینکی نه‌مینوه میوانی ده‌ره‌وه پتر له‌وی داده‌به‌زن. مالی

دوست و ناسپار و ناشنای قه‌دیم هه‌بوون، به‌لام به راستی نه‌مده‌ویست
بیمه سهر باری مالئیکی دزست. به تایبته که چاره روان بووم دوو
براده‌ریشم له ئیرانه و بین بیان بینم.

به‌ر له‌وه به‌چمه هوتیل، چومه زانکۆ و سوراخی دوکتور جه‌مشیدم
گرت. له زانکۆ چومه ژووری عه‌مید، دوکتور عبدالله حداد که له
پاریس به‌کترمان دیبوو، به گهرمی پینشوازی کردم و ناردی چایان
هیناو تۆزی یادی دیداری پارێسمان نوێ کرده‌وه. دوکتور جه‌مشیدم
دیته‌وه. نه چوونه‌وه‌ی کوردستان و نه ماوه‌به‌ک دووری و نه
ئه‌ندامه‌تی کومیته‌ی ناوه‌ندی حیزبی تازه و نه تازه زاوی، هه‌ستی
برایه‌تی و دوستایه‌تیان که‌م نه‌کرد بۆه. تۆزی دانیشترین گوتم :
جاری با من برۆم له هوتیل شوئینیک دیاری بکه‌م. دوکتور به جیددی
سه‌یری کردم و گوتی : « هوتیلی چی ؟ عه‌یب نیه ؟ تو به‌یه هه‌ولیر
و بچی له هوتیل میوان بی ؟ ده چیه مالی مومتازی، مالی خۆته،
ئه‌وه‌ش ژماره ته‌لیفون و منیش ئیواری دینه‌وه.

نازانم به چ زمانیک سه‌پاسی کاک محه‌مده‌دی خانه خوی و کاک
خه‌لیلی بکه‌م. تا ئیواری که بردیاغه مالی کاک مومتازی، له بازار
گیرایانم و له گه‌لم بوون.

ئێواره‌ی رۆژی ۹۹۳/۱۱/۱۴ میوانی مالی مومتاز هه‌یده‌ری
بووم. راست نیه وشه‌ی میوان به کار بینم. باشته‌ر بیژم بوومه‌خواه‌ن
مال و خانه‌خونی میوانان. چونکه تا ئه‌و رۆزه‌ی گه‌راومه‌وه، هه‌یج
رۆژنیک و یا بلێم هه‌یج کاتنیک بی میوان نه‌بووم. زیلاتی مه‌ند و خوین
شیرین و روح سوک و ژیکه‌له‌ش تاوینک له به‌ر هه‌ینانی ناو و چایی و
شتی پنیوست نه‌حه‌ساوه‌ته‌وه. کاک مومتاز سه‌عاتنیک به ته‌نبیای

نه‌هينشتووم و لينم خافل نه‌بوه. له توانام دا نيه باسى ميه‌ره‌بانى و جواميرى و ميواندارى و خزمه‌تى خوشكه ره‌مزي و كاروان و سازانى خوشه‌ويست بكهم. نه‌گه‌ر زه‌حمدت و ميواندارى ته‌وان و حه‌سانه‌وه و ژيانى ناسوده‌ى خوم له و ماوه‌يه‌دا بنووسمه‌وه، به‌قه‌ولى فارسان» مثنوى هفتاد من كاغذ شود «هر ته‌وه‌نده‌م پنده‌كرى له دل‌وه سوپاس و پيزانىنى خوم رابگه‌يئينم.

دیدار و چاو ییځه وتن

وهك له سه ره تاوه گوترا، دواى نازادى كوردستان به تاوات بووم به دیدارى نیشتمانى نازادو سەردانى دوست و براده‌ران، تۆزى خەم و پەژارەى تاواریى و دووره وه‌ته‌نى له سەر دلم لا به‌رم. بۆم نەلوا، تا نیستا ئەوه له كوردستانم. خۆ بۆیه نه‌چوو بوومه‌وه هەر به سورانه‌وه‌ى نیو بازار كات رابوویم. ده‌میست له بوارى سیاسى و كۆمه‌لایه‌تى. و كولتورى و نابووێى ئەزموونى تازه‌ى خواریوى كوردستان شاره‌زا بم. ئەوه‌ى ئێم‌ڕۆ له خواریوى كوردستان ده‌بیترى، ده‌سكه‌وتینكى، گه‌وره‌ و ئەزموونینكى نوێ و رینگایه‌كى ناهه‌مواره. رووداوینكى ئالۆز و به‌ گرنپوچكه‌یه. شیکردنه‌وه‌ و هه‌لسه‌نگاندنى هاسان نیه. مه‌سه‌له‌یه‌كه‌ ١ چوار چینه‌ى ناوچه‌ چۆته‌ ده‌ر و بارى نیو نه‌ته‌وه‌یى به‌ خۆوه‌ گرتوه. له‌ توانا دا نیه به‌ مانگینك و ٢. رۆژ بچیه‌ ناخى رووداوه‌كان و سه‌ریان لێ ده‌ر كه‌ی.

هاسانه یه کینگ بچینه‌وه کوردستان و چهند رۆژان بسورینه‌وه و به

ههوا باسی رووداوه کان بکات. به لām وانیه، زۆری پندهوی.

له و سه فه ره دا مه به ستم بوو نه گهر کاک مه سعود و مام جه لال له
بهر پرکاری کاتیان هه بی، چاوم پی یان بکه وی.

بهر له دیتنی نه وان سهردانی رۆژنامه کان و باره گای حیزبه کانی تر
و دیداری هیندی دۆست و براده رم به پنیوست ده زانی. ده مویست
شاره زاینک په یدا بکه م و ناگاداری وه زع بم.

رۆژی ۱۱/۱۵ به م هیوا به که کاک عزیز محمه مد له هه ولیره،
چوومه باره گای مه کته بی سیاسی حیزبی کومونیستی کوردستانی
عیراق، داوای دیتنی کاک که رم نه حمه دم کرد. کاک مه لا حه سه ن
هات، دوا به خیر هینان گوتی : کاک عزیز سه فه ری کردوه و
کاک که رمیش چۆته سولیمانی. پاشان کاک عومه رعه لی شیخ
سکرتیری حیزبی کومونیستی کوردستانی عیراق هات، نیزیکه ی نیو
سه عات دانیشترین و چاییمان خواره دوه و جگه له به خیر هینان و
چاک و چۆنی یه ک وشه ی دیکه مان له زاری نه هاته دهر. ههر
ده تگوت منیان نه دیوه و کابرایه کی نوروپاییم هاتوومه هه ولیره. مه لا
حه سه ن گوتی : « له گه ل' رنگای کوردستان وتو وئژیک بکه ن. »
گوتم پرسیاره کان بنووسن، وه لāmیان ده ده مه وه.

پاشان چوومه جه ریده ی برابه تی. له گه ل' کاک فه رهاد عه ونی
ناسپاری کۆنمان تازه کرده وه، باسی وه زعی کورده کانی نوروپا و
بارودۆخی سیاسی و روشنبیرمان کرد. به شینه ی رۆژنامه گه ری بی
نه وه ی به خۆم بلین، چهند ره سه مینکیان گرت. چووبنه جه ریده ی
کوردستانی نوی. به م ئیعتیاره که پینشتر وتارم بۆ نارد بوون، له گه ل'
براده رانی کوردستانی نوی وه ک هاو کارنک باسی رۆژنامه و نووسین

وده‌ره‌تانی بلاو کرده‌وه و روشنبیرمان کرد. کوردستانی نوی له ژماره‌ی رۆژی ۱۱/۱۶ دا خه‌به‌ری گه‌رانه‌وه‌ی منی بو کوردستان بلاو کرد بۆوه.

کاک مومتاز حه‌یده‌ری ته‌لیفونی کرد بو شیخ له‌تیف به‌رزنجی و گوتی فلانکه‌س لیزه‌یه‌و ده‌یه‌وی ته‌، ر کات هه‌بی چاوی به‌ مام جه‌لال بکه‌وی. دوا‌ی ماوه‌یه‌کی کورت شیخ له‌تیف ته‌لیفونی کرده‌وه‌و گوتی: « به‌یانی سه‌عاتی. ۹/۳ مام جه‌لال له‌ مه‌کته‌بی خۆی چاوه‌ روانی ده‌بی.

رۆژی دوا‌یی له‌ کاتی دیاریکراوا چوینه مه‌کته‌بی مام جه‌لال. به‌ گیانیکی برایانه‌ پینشوازی و به‌ خیر هاتنی کردین. ده‌وره‌ی ته‌وا‌ی بیره‌وه‌ریه‌کانم وه‌ک دیاریه‌کی شوانانه‌ پینشکیش کرد. زۆری پینخۆش بو، گوتی له‌ ئوروپاوه‌ ئه‌وه‌ چاکترین دیاری به‌.

دوا‌ی ته‌حواله‌پرسی و پرسپاری چۆنه‌تی ژبان و شونین و کار، گوتی: « به‌ ته‌ما نی سه‌ری براده‌رانی کۆنت یه‌ی؟ »

- خه‌یالێکی ئاوام نیه‌. نه‌وان هاتۆنه‌ سوید سه‌ری منیان نه‌داوه‌، جا من بو سه‌ری نه‌وان بده‌م.

- جا تو وه‌ک نه‌وان مه‌که‌. پینم باشه‌ سه‌رنکیان بده‌ی. ده‌و قسه‌ی خیریش بکه‌ی به‌لکوو رنکیان خه‌یه‌وه‌. من زۆرم هه‌ول دا هه‌چم بو نه‌کرا، به‌لکو تو کارێک بکه‌ی.

- جا نه‌گه‌ر تو هه‌یجت بو نه‌کرا بی و شه‌قی زه‌مانه‌ وریای نه‌کرد بنه‌وه‌، خۆ پینوه‌ ماندوو کردنیان بی فایده‌یه‌. ته‌و براده‌رانه‌ ئینستاش پی‌یان وانیه‌ که‌ دنیا گۆزانی به‌سه‌ردا هاتوه‌. ئینستاش له‌ سه‌ر (رنه‌رایه‌تی بزووتنه‌وه‌ی کورد) شه‌ریانه‌.

پاشان له سهر وه زعی جیهان و بارود زخی کوردستان و حکومت و پارلمان و ناته و اوی و سهر هه لدانی جارویاری هیندی ناکوکی باسینکی بابه تی و خوشمان هه بوو. مام جهلال به راشکاوای هیندی کهم و کوری و ناته و اوی سیستمی فیفی فیفی وه بیر هینایه وه ههر له و کاته شدا هیندی ههنگاوای له باری باسکردن وه ک : زور بوونی داهاتی گومرگ و چاپکردنی کتیبی مه دره سه کان و ناوه دانکردنه وهی دینهات و چاک کردنی جاده کان و زیاد کردنی مدعاشی ماموستایان و کردنه وهی بنکهی ده زمانی و ... هتد. نه وه شی گوت : که کوردستان دوو قات له گه ماروی تابووری دایه. بز وه کار خستنی فابریک و کارگاگان کهس یارمه تیمان نادا. بز چوون و راشکاوای قسه کانی بز من جینگای سهرنج و کهلک وهر گرتن بوون.

پاشان گوتی: ناته وای سهری سولیمانی بدهی؟

گوتم به ته مام سهری براده رینکی بدهم که پینکه وه له زیندان بووین. دیموکراسی حیزبی دیموکرات نه ویشی وه لا ناوه. لهم بواره شدا هیندی قسهی به نرخي کردن. گوتی : « ههر وه ختی و بستت بهی تelifون بکه تا پینشمه رگه و سه باره ت بز بنیرم و له ویش میوانی مه لبه ند ده بی. دواي گه رانه وه شت تelifون بکه پینکه وه نانینکی بخوین و پتریش قسان بکه یین. گوتی: تelifونی من بدهن به کاک که ریمی ، ههر کاتی و بستت تelifون بکه. له گه ل کاک مومتاز حه دیده ریش سه باره ت به کهم و کوری نووسین و روشنبیری و رۆژنامه گهری موناقه شهیده کی دیموکراسیانه یان هه بوو. نه مویست پتر وه ختی بگرم، نیزم لی خواست، مام جهلال گوتی : « هه موو کهس بیسته، نه دما مانی پارلمان، روونا کبیران، نووسه ران و خه لکی دیکه ش. مالا واییمان لی

خواست و گه رایته وه. سەردانی باره گای حیزی زه حمه تکیشانم کرد. کاک قادر عەزیز به خێر هاتنی کردین. به درێژی باسی بارو دۆخی کوردستان و خوارووی کوردستانمان کرد. هەر لهوێ داوای وتووێژکی تهلهفیزیۆنیان کرد. ئەوان پێشتر له تهلهفیزیۆنی خۆیان فېلمینکی مێیان بلاو کرد بۆوه که له سوید هه‌لیار گرتبوو. دامان نا درنگتر وتو وێژ بکهین.

دوايه چۆمه سەر دانی باره گای حیزی کاری سەر به خۆیی کوردستان که تازه دامه‌زراوه و کۆنگره‌یان گرتبوو.

ئەم حیزه‌ له‌م برا کوردانه پێک هاتوه که پێشتر ئەندامی حیزی کۆمونیستی عێراق بوون. به‌ شینگ له‌و کوردانه‌ی که ئەندامی حیزی کۆمونیستی عێراق بوون، پاش ئەوه‌ی که حیزی کۆمونیستیان به‌ جێ هێشت، (واته به‌ ئیستیلاهی خۆم پاش بادانه‌وه) هیندیکیان چۆونه نێو پارتی و هیندی نێو یه‌کیتی و هیندیکیش ئەم حیزه‌یان پێک هێنا و له‌م دوايه‌انه‌شدا له‌ گه‌ڵ حیزی زه‌حمه‌تکیشان و رێکخراوی تینکۆشانی ره‌نجده‌رانی کوردستان لیژنه‌یه‌کی (هاریکاری چه‌په‌ کوردستانه‌کانیان) پێک هێناوه.

روژی ١٦/١١/١١ ئینواری ماموستا گۆران ئەندامی سە، کردایه‌تی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان هاته‌ لام. دوو پێشمه‌رگه‌ و سه‌یارنکی هینا بوو، گوتی ئەو پێشمه‌رگانه‌ پێوسته‌ له‌ لات پێ تا ده‌گه‌رینه‌وه. و‌فرای سوپاسینکی له‌ راده‌ به‌ده‌ر هیچ به‌ پێوستم نه‌زانی پێشمه‌رگه‌م له‌ لابن و له‌ تێو شار له‌ گه‌ڵ من بگه‌ڕێن. من ئەو سالانه‌ی دوا‌ی هاته‌ سەر کاری حکومه‌تی ئیسلامیش له‌ مه‌هاباد قه‌ت پێشمه‌رگه‌م له‌ نێو شار به‌ دواوه‌ ته‌به‌وه. ناخری ماموستا گۆران کلاشینیکۆفینکی به‌ جێ

هینشت و گوتی با ئه‌وه‌ت هه‌ر له‌ لا بێ و گوتی بۆ هه‌ر شونینکیش
بچی ته‌لیفون بکه‌ ماشین و پینشمه‌رگه‌ت بۆ ده‌نیرین.

روژی ۱۷/۱۱/له‌ رینگای کاک عه‌زیز نه‌ژاد سورمه‌ییبه‌وه، داوای
چاو پینکه‌وتنی کاک مه‌سعود بارزانییم کرد. داوای تاوینک کاک عه‌زیز
خه‌به‌ری دامی که کاک مه‌سعود روژی شه‌مۆ چاو ه‌روانته و له‌ لای
ئه‌ویش نان ده‌خۆن.

ئێوارێ ئهم نامه‌یه‌ی خواره‌وه‌م بۆ هات: « بۆ به‌ ریز که‌رمی
حسامی - به‌ سلۆنکی گه‌رمه‌وه.

به‌ ریزتان بۆ به‌شداری له‌ کونگره‌یه‌کی روژنامه‌ گه‌ری که‌ لیژنه‌ی
بالای هاریکاری چه‌په‌ کوردستانیه‌کان سه‌باره‌ت به‌ راگه‌یاندنی
هاریکاری چه‌په‌ کوردستانیه‌کان ده‌یبه‌ستی داوه‌ت ده‌که‌ین. کات و
شونتی کونگره‌ روژنامه‌ گه‌ریه‌که‌ سه‌عات (۲/۳) داوای نیوه‌ رو
پینچ شه‌مه‌ ۱۸/۱۱/۱۹۹۳ له‌ هوتیل شیرین پلّسه. به‌شداریتان
مایه‌ی سه‌ر فرازماڤانه. ۱۷/۱۱/۱۹۹۳...لیژنه‌ی بالای هاریکاری
چه‌په‌ کوردستانیه‌کان.

ته‌لیفونم بۆ کاک جه‌وه‌هه‌ر نامیق و دوکتور عیزالدین مسته‌فاو
کاک نه‌ژاد کرد. دیار بوو ئه‌وان ئینستا سه‌روک و ئه‌ندامی پارلمان
بوون و له‌ به‌ر کارو تیکۆشانی زۆر کاتیان نه‌بوو سه‌رم به‌دن. منیش
له‌به‌ر سه‌ردانی نووسه‌ران و که‌سانی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی هه‌ولێر که
روژ به‌ روژ سه‌ر فیرازیان ده‌کردم، پێرا نه‌گه‌یشتم له‌ پارلمان بچمه
خزمه‌تیان.

روژی ۱۸/۱۱/۹۳ چوومه‌ کونگره‌ی روژنامه‌ گه‌ری لیژنه‌ی بالای
هاریکاری چه‌په‌ کوردستانیه‌کان. خه‌لکینکی زۆر به‌شداری کرد بوو. له‌

کۆبوونه‌ده‌دا له سهر هه‌موو مه‌سه‌له‌و گه‌يرو گه‌رفتی کوردستان و روودوه‌کانی نه‌ته‌وه‌یی و نینو نه‌ته‌وه‌یی باس و وتو وێژ کرا. وه‌ک : به‌ره‌ی کوردستانی، پارلمان، حکومه‌ت، برسه‌تی، بینکاری، ناسایش، بارو دۆخی نینو نه‌ته‌وه‌یی، سیاسه‌تی ده‌وله‌تانی زله‌یز، مه‌سه‌له‌ی یه‌کێتیه‌کانی پشه‌یی و ده‌وریان له‌ بێر نه‌ پێشی کۆمه‌ڵدا، مه‌سه‌له‌ی چه‌پ له‌ کوردستان و مافی مرۆڤ و هه‌لوێستی حکومه‌تانی دراوسی و مه‌سه‌له‌ی کوردستانی گه‌وره‌و .... به‌ تیر و ته‌سه‌لی وه‌لامی رۆژنامه‌ نووس و دانیه‌شتوانی کۆبوونه‌وه‌ ده‌درایه‌وه‌.

پرسیاری ماموستا سه‌عید ناکامم کرد، گوێیان له‌ شه‌قلاوه‌یه و بارودۆخی ژبانیه‌شی ته‌واو نیه. بڕیارم دا بچم سه‌ری بده‌م. رۆژی ۱۱/۲ که‌ له‌ سه‌لاح‌الدین له‌ گه‌ڵ کاک مه‌سه‌ود واده‌م هه‌بوو، ده‌رفه‌تێکی باشبوو که‌ بچمه‌ سه‌ر دانی ماموستا سه‌عید ناکامیش. ته‌لیفونم کرد بۆ ماموستا گۆزان، ماشین و سێ پێشمه‌رگه‌ی نارد و چوینه‌ شه‌قلاوه‌ مالی ماموستامان دیته‌وه‌. که‌ چوومه‌ ژووری به‌ ته‌نیا دانیه‌شتبوو. هه‌ستم کرد به‌ دیتنم گه‌شایه‌وه‌، به‌لام من له‌ داخی ره‌فتاری چه‌رخێ که‌چ ره‌فتار فره‌ ناره‌حه‌ت بووم. چه‌ند جار له‌ سه‌ر یه‌ک گوئی : « نه‌ی.. چۆن ؟ ئه‌وه‌ کاک که‌ریم و له‌ شه‌قلاوه‌ بێ سه‌ری من بدات ؟ خۆ خه‌ون نیه .. »

ده‌ستی کرد به‌ پرسیاران له‌ چوار چینه‌ی ئهم مه‌سه‌له‌یه‌دا که‌ له‌ سه‌ره‌تای هه‌رزه‌ کاریه‌وه‌ له‌ ناخ و مێشکی دا ده‌جولێ و نازاری ده‌دا، واته‌ (رزگاری و سه‌ر به‌خۆیی و یه‌کگرتنه‌وه‌ی کوردستانی گه‌وره‌)، له‌ چالاکی روناکبیرانی کورد له‌ ده‌ره‌وه‌، له‌ تینکۆشانی حیزبه‌ سیاسیه‌کانی رۆژه‌لاتی کوردستان و بواری روشنبیری پرسیاری کرد و

بیرورای منی ده‌پرسی. پرسپاری سمکوز و پیشکوی کوری کرد. باسی له به‌ینچوونی به شینکی زوری نووسراوه‌ی بیره‌وه‌ریه‌کانی کرد و گوتی : جارنکی تر نووسیومنه‌وه به‌لام هیچ ده‌ره‌تانی چاپ و بلاو کردنه‌ویان نیه. به ئاوات و تاسه بوو که چاوی به بیره‌وه‌ریه‌کانی من بکه‌وی. ره‌سمینکم لی هه‌لگرت و ره‌سمینکم له گه‌ل گرت و دیاریه‌کی فره پچووک و متواضعانه‌م پیشکیش کرد. مالاواییم لی خواست، چونکه واده‌ی چوونی لای کاک مه‌سعود نیزیک ده‌بۆه.

گه‌راینه‌وه بۆ سه‌لاح‌الدین. نه‌و‌روژه بۆ لیکۆلینه‌وه و پیشنیار و بیرو راگۆزینه‌وه له سه‌ر فیلمینک که بریاره له سه‌ر ژیان و خه‌بات و رابردوی سه‌روک بارزانی نه‌مر ساز بکری، کۆبوونه‌وه‌یه‌ک له هونه‌رمه‌ند و نووسه‌رائی کورد پینک هاتبوو. به خۆشیه‌وه منیشیان داوه‌ت کرد که تا هاتنی واده‌که‌م به‌شداری بکه‌م. گویم بۆ بیرو راو پیشنیاره‌کان راگرت. پرۆژه‌یه‌کی گه‌وره و پرۆژه نه‌گه‌ر بتوان به به‌شداری هونه‌رمه‌ندان و کار گه‌ردانی به ناو بانگی جیهانی سینه‌ما ناماده‌ی بکه‌ن، به راستی ناوی کورد و کوردستان ده‌که‌ورته سه‌ر شاشه‌ی ته‌له‌فیزیون و په‌رده‌ی سینه‌های جیهان و گه‌وره‌ترین هه‌نگاو ده‌ی له بواری کولتوریدا بۆ ناساندنی گه‌لی کورد و رینه‌ره‌که‌ی به گه‌لانی جیهان.

کۆ بوونه‌وه ته‌واو نه‌یبوو بانگیان کردم. کاک مه‌سعود له به‌ر ده‌رگای هۆده‌که‌ی پینشوازی کرد و به گه‌رمی به‌خیر هاتنی کردم. دانیشتین پینکه‌نی گوتی : جارنک مه‌سه‌له‌ی ئیزه‌جی نه‌سه‌که‌نده‌رنت بۆ گیراومه‌وه که هه‌ر له ته‌یاره دینه‌خوار و کابرای میواندار لینی ده‌پرسی که‌ی ده‌گه‌رنیه‌وه! منیش ناوێرم پینت بلیم چه‌ند لیره ده‌بی.

ئىزە مالى خۆتە»

گوتم بلىتى مانگىنكم هەيە. پىنويست بوو بۇ پىروژ بايى لەم دەسكەوتە گەورە زووتر بىنم، بەلام مەسەلەى پاسپورت وڧىزا بوونە تەگەرە. بەر لە هەموو شت راسپاردەى برادەرانى زاخۆم پىنگوت. زۆر نارەحەت بوو. بانگى کرد گوتى هەر ئىستا بە وەزىرى صناعە بىژە چەند رۆژە مەن گوتومە فىكرى ئاوى زاخۆ بىكەن.

پاشان گوتى: «سەرى برادەرانى پىنشوت نادەى؟»

- بە تەما نىم. هېچ پىنوەندىم لە گەلىان نىە. ئەوان هاتوونە سويد سەرى مەيان نەداو، مەن بچم بلىم چى. ئەوان ئىستاش لە دنىاي خەيال و رىبەرەيەتيدا دەژىن.

باسى بارودۆخى رۆژ هەلاتى كوردستان و دەرفەتى لە كىس چوومان كرد. كاك مەسعود سىياسەتى دەولەتە گەورەكان و بارودۆخى كوردستانى باسكرد و قسەكانى بۇ مەن نرخی زۆريان هەبوو. پاشان لە گەل روونكردەوئەى ناتەواوى و كەمو كۆرەكان گوتى: «ئىمە بە سەر ولاتىنكى وىزان و خاپور و گەلىنكى دوا كەوتوودا كەوتىن. هېچ نەمابوو. دەرگەوت كە گەلەكەمان لە وىزانكردندا پتر دەستى هەيە نەك لە ئاوەدان كردنەویدا. باسى (p.k.k.) كردو گوتى «دوئىنى ۳ پىشمەرگەى ئىمەيان شەهید كردهو ۱۲ كەسىشيان لە گەل خۆ بردو. بە ئانقەست شەريان خستۆتە سنوورى ئىمە و شەرمان پى دەفرۆشن. ئىزان وعىراق هانىان دەدەن كە ئىمە تووشى شەر بىكەن و كىشەمان بۇ ساز بى. ئەوان دەتوانن لە ناوچەكانى دوور لە سنوورى ئىمە شەر بىكەن»

گوتم : «ناكۆكى نىوان حكومەتى كوردستان و پارتى كرىكارانى

کوردستان بۆ کورد ده‌بێته کاره سات. پێنویسته به سه‌برو به زانایی چاری بکری. لام وایه ده‌بی نه‌وان نه‌وه‌نده بزانی که له کرده‌وه‌ی نه‌وان دۆژمن که‌لک وهر ده‌گری و پێنویسته به‌ره‌وه‌ندی حکومه‌ت و پارلمانی کوردستان بپارێزن. »

کاک مه‌سه‌ودیش وه‌ک مام جه‌لال که‌مو کوری و ناته‌واوی و په‌یدا بوونی هیندی نا‌کوکی باسکرد و له‌ سه‌ر به‌رده‌وامی به‌کینتی و درێژه‌ی دانیشتن و وتووێژی دۆستانه‌ پنی داگرت. شتیکی له‌ چاو پێکه‌وتنی کاک مه‌سه‌ود و مام جه‌لال منی به‌ دوا‌روژ خوشبین کرد، دان پێداهینانی ههر تکیان به‌ ناته‌واوی و هه‌ول‌دان بۆ چاره‌ سه‌ر کردنی نا‌کوکی و گیرو گه‌رفته‌کان بوو. له‌ گه‌ل کاک مه‌سه‌ود نا‌مان خوارد و باسی گه‌لیک مه‌سه‌له‌ی ترم‌ان کرد. دوا‌ی نا‌نخواردن ئیزنم لی خواست و گه‌رامه‌وه‌ بۆ هه‌ولێر. که‌ هاته‌وه‌ ئهم نامه‌ی خواره‌وه‌م بۆ هات‌بوو:

« هه‌ولێر/ ١٨/ ١١/ ١٩٩٣ »

زیده به‌ریزو خوشه‌و‌یستمان ماموستا که‌رمی حسامی - سلاونیکی گه‌رم. هیوا دارین هه‌میشه‌ شادو سه‌ر که‌و توو بن. ماموستای به‌ ریز، بۆ نه‌وه‌ی نه‌دیب و رونا‌کبیرانی کورد له‌ نیزیکه‌وه‌ به‌تانه‌سن و سود له‌ بیرو راو نه‌زموونی سیاسی و فیکرتان وهر بگرن، وامان به‌ باش زانی کۆرنیکی تایبه‌تیتان له‌ کافیتیریای (کوردستانی نوی) بۆ ساز بکه‌ین. دیاره‌ کۆره‌که‌ش بۆ چه‌ند نه‌دیو رو‌شن‌بیرنکی ناسراو و ده‌ست نیشان کراو ده‌بێت.

کۆره‌که‌ بۆ ته‌له‌فیزیون تو‌مار ده‌کرت و وه‌ک نه‌رشیفیش لای TV ده‌مینێته‌وه‌. هیوا دارین ره‌زامه‌ندی به‌فرموون و نا‌گادارمان بکه‌نه‌وه‌،

چونکه نیمه رۆژی یه كشه مۆی داهاتوو رینه وتی ۱۹۹۳/۱۱/۲۱ مان
بۆ كۆره كه تهرخان كرده سعات ۳ی دواى نیوه رۆ. له گهڵ جوانترین
ریزماندا، ههر بژین.

براتان سعدالله پهروش سهركی یه کیتی نووسهرانی کورد لقی
ههولیر.

براتان فهريد زامدار به رینه بهری TV گهلی کوردستان، کانالی
ههولیر.»

رۆژی یه كشه مۆ میوانی مالی كاك عبدالقادر و كاك عبدالرحمانی
نه قشبه ندى دوست و برادهری قه دیمی بووین، له قسهی خوش و یادی
رابردو ویاسی جیهان و کوردستان تیر نه بیووم، ده بویه سعاتی ۳
بچمه كۆری براده رانی کوردستانی نوی. لام وایه كۆره كه دوو سعاتی
خایاند. بۆ تهله فیزین تۆمار كرا. براده رانی به شدار له پرسیار و دهر
برینی بیرو راو لینكدانه وهی مه سه له كانی رۆژ، به شینگیری به شداریان
کرد. كۆرنکی زیندوو، دۆستانه و كەش و ههوایه کی كوردانه و برایانه
بوو. چهند ره سمینكمان بۆ یادگار گرت. قه رار بوو نوسخه یه کی فیلمی
تۆمار كراوی تهله فیزین بۆ یادگار بده نه وه به خۆم. تا ۱۲/۱ هیچ
خه بهری نه بوو. به لام دره نگتر به ریز كاك فهريد زامدار فبا به كهی له
گهڵ نامه یه کی شیرینی دۆستانه به دوكتور چه مشید دا بۆ نارد
هه موه وه ،سوپاسیان ده كه م.. جا نیستا كه هه موو شت ده نووسم، بۆ
چی ئهم ره خنه یه ش باس نه كه م كه له كۆره كه دا دهرم بری. ئه وه بوو
كه له كۆرنکی نووسهران و رووناكبیروانی ههولیردا، له بارودۆخی
ئیمروزی کوردستاندا، یه ك خوشکی رووناكبیر و خۆنده وار به شدار
نه بی. تۆ بلینی کوردستان و ههولیر له نیریتیریا و بنگلادیش دوا

کهوتوو تر بن. نازاتم ره‌خنه‌کە‌ی منیان چون لیکدایه‌وه، به‌لام قه‌ولیان دا، له‌گۆزێکی دیکه‌ دا (نیشانه‌لا) خوشکی رووناکی‌یریش به‌شداری بکه‌ن.

نیواری کاک عبدالقادی قه‌ره‌ادی له‌ لایه‌ن رۆژنامه‌ی کوردستانی نوێ -وه‌ بۆ وتووێژێکی چاپه‌مه‌نی هات که‌ له‌ ژماره‌ی ۱۹۹۳/۱۱/۲۶ ده‌قی وتو وێژه‌که‌ بلاو کراوه‌ته‌وه‌ .

روژی ۱۹۹۳/۱۱/۲۲ کاک سه‌رۆ قادر و کاک ناسۆ که‌ریم له‌ لایه‌ن رۆژنامه‌ی براهه‌تیه‌وه‌ هاتن وتو وێژی چاپه‌مه‌نیان کرد. پرسیار و وه‌لامه‌کان وه‌ک له‌ ژماره‌ ۲۵ و ۱۹۹۳/۱۱/۲۶ ی رۆژنامه‌ی براهه‌تی دیاره‌ شێوه‌ی باس و پرسێکی دۆستانه‌یان هه‌بوو. به‌لام به‌ داخه‌وه‌ نه‌وه‌نده‌ی هه‌له‌ی چاپی تێدایه‌، هیندی جار له‌ خۆم وه‌شک ده‌که‌وم که‌ به‌ینی من ناوام قسه‌ کرد بی؟.

سه‌قه‌ر بۆ سوله‌یمانی.

روژی ۱۹/۲۴ به‌رنێز مام جه‌لال ماشین و دوو پێشمه‌رگه‌ی ناردن و له‌ گه‌ل کاک مومتاز حه‌یده‌ری چوینه‌ سوله‌یمانی و میوانی مه‌له‌بندی سه‌ر کردابه‌تی یه‌کیته‌ی نیشتمانی بووین. دیار بوو مام جه‌لال نامه‌ی بۆ کاک عومه‌ر سه‌ید عه‌لی نووسیبوو. دوو رۆژ له‌ سوله‌یمانی هوم. کاک یوسفی ریزوانیم دیته‌وه‌ که‌ چوونی سوله‌یمانی تابه‌ت سه‌ردانی نه‌و هه‌و. سه‌ری ماموستا که‌ریم زه‌ندیم دا و چه‌ند براده‌ر و ناسیاری دیکه‌م ده‌تن.

تهله قیزیونی پارتی دیموکرات و تهله قیزیونی حیزبی کومونیستی
 کوردستانیش وتوو وینکیان له گهل کردم و وهلامی پرسیاره کانم
 دابه وه. نهوانیش ههر تک قهولیاندا که نوسخه یه کی فیلمه کهم بۆ
 بنیرنه وه. بهلام به داخه وه تا من له وی بووم نه یانناردده وه. هیوا دارم
 قهوله که یان وه راست گهری و نهم دوو نسیته شم پی بگه نه وه.

روژی ۲۶/۱۱/ ده بویه بگهرنمه وه، چونکه دوو براده رم له نیرانه وه
 ده هاتن. که چوینه مهلبه ند تا مالاوایی له کاک عومهر بخوازین،
 کاک عومهر سهید عهلی و ملازم عومهر و کاک مسته فا چاو رهش و
 کاک سالار و مام روستهم و براده رانیتر ده هاتنه دهر و گوکیان نه وه
 ده هاتینه لای تو. نابی برۆی، نیمشه ومان بۆ دانیشتن و باس و
 قسه ی خۆمانی داناوه. بریارم دابوو بگهرنمه وه. به دنیا به ک
 سوپاسه وه له ههستی بریه تی و میهره بانی و میوانداریان نیزم خواست
 و کهوتینه ری و ئیواری گه یشتینه وه ههولیر و له کاک جهلال و کاک
 دارا، دوو پیشمه رگه ی جوامیر و خاوهن زهبت و ربهت و نیشتمان
 پهروه ری مام جهلالیش جیا بوومه وه و سوپاسی هه موو لایه کیان
 ده کهم. ناتوانم په ژاره ی خۆم له وهش دهر نه برم که نه متوانی ماموستا
 بهالالدین نوری ببینم و بۆم بۆته فیکر و خه فته خوا بکا به کهم
 نیراده تی له سهرم تۆمار نه کات. به داخه وه به خزمهت ماموستا که ریم
 نه حمه دپش نه گه یشتم.

جارىكى تر له هەولير

خەبەرم زانى بە خوشبەه كاك عەزىز محەمەد گەراو تە. بە لام نەك هەر له سەفەر گەراو تەو، بەلكوو رۆژى ۱۱/۲۷/ بە هاتنە لام سەر فراز و شادى كردم. ئەو كە هەميشە پىنو قەدەمى بە خىر بو، ئەمجارەش هەر بە دواى هاتنى ئەودا، دوو كىژى هەوليرى (لام واىبە ئەم زاراو بە بۆ جوانى كچ بەس بى) له لاىەن رۆژنامەى رىنگاى كوردستانەو بە وتو وىژىك هاتنە لام و هيندى پرسىار و ولەمیان تۆمار كرد و رەسميان گرت. وتوو وىژەكە له ژمارە (۱۹۹۳/۱۲/۷) رۆژنامەى رىنگاى كوردستان دا، چاپكراو.

كاك عەزىز كە قەت خەسلەتى كوردانەى دانەناو، بۆ رۆژى چوار شەمۆ ۹۹۳/۱۲/۱ بۆ فراوین داوەتى كردىن بە برادەرانى ئەو دىویشەو. باشە.. خو ئەو مالى له هەولير نىبە، له كوێمان داوەت دەكا؟

ئەو قسانە چن؟ ئەدى هەموو رۆژ رۆژى دەخوداى نىن و هەموو مالىش مالى كاك عەزىز محەمەدى؟

تا رۆژى چوار شەمۆ خەرىكى ولەمەدانەو و پرسىارەكانى پەيامنيزى رۆژنامەى ئالائى نازادى بوم. وتو وىژەكە له ژمارە (۱۰۰) ى (۱۹۹۳/۱۲/۵) رۆژنامەى ئالائى نازادى ئورگانى حيزبى زەحمەتکيشانى كوردستان دا بلاو كراو تەو.

نیواری ئەو رۆژه چۆمه سهردانی حیزبی پارێزگارانێ کوردستان.
له دانیشتنێکی کورت و گهرمودستانه دا، له گهڵ کاک نهجمی
کوری عومه راغاو دوو نهندامی رێبهرایهتی باسی بارو دۆخی
کوردستانمان کرد. ئەوان به

دریژی باسی سیاست و پیره و وپرزگرمای حیزی خویان کرد. حیزی پاریزگاران سهر به خیزی ویلایه تی موصلی کردۆته بناخه ی سیاست و تینکۆشانی خۆی. له برۆگرمای حیزیدا که به عه ره بی نووسراوه، سهر به خۆیی و مافی ئینسان و دیموکراسی یان به ئامانجی حیزب داناوه. له باره گای حیزب نه خشه ی ویلایه تی موصل و میژووی راپه رین و شۆرشه کانی کوردیان له تابلۆدا هه لاوه سیوه.

یه کیتی نووسه رانی کوردستان پینکه ینانی گورنکی نه ده بی و
سیاسیان بز روژی شه مو له بهر چاو گرتبوه به لام کاک خه لیلی هار
سه فدرم له سه ر گهراندوه سی و وژ پینش ماوه ی بلیتی ته یاره پینی
داگرت و به ناجاری ده یوا به

واز له هیندی واده و دیداری دوستانه بینم و بگه ومه ری. نه تیجه ی په له ی کاک خه لیلیش نه وه بوو، له جیاتی نه وه ی سې رۆژ له کوردستان بمیننه وه، هاتین سې رۆژ له تورکیا ماینه وه و تۆوشی خه رچنکی زیادی و پنهوده بووین.

نیستا که ناچار بووم پیش واده کوردستان به جی بیلّم، ده‌مه‌وی پر به‌دلّ سوپاسی نهو رووناکبیر و سیاسی و نووسره نیشتمانپه‌روه‌رانه بکه‌م که به هاتنه لام سهر فرازیان کردووم. سوپاسی نه‌م نووسهر و براده‌رانه بکه‌م که کتیبی به نرخیان پیشکینش کردووم. سوپاسی نهو رۆژ نامه نووس و په‌یامنیز و کار گیزی ته‌له‌قیز یونانه بکه‌م که

و تویریان له گهل کردووم. سوپاسی نهو برادره و مال و خیزانانه بکهه
که بو بانگینشتن و میوانداری زدهمتیان کیشاوه. سوپاسی بی پایانی
خوم پیشکینشی خهلکی به شهردف و کۆنهدهری کوردستان و حیزب
هیزه شورشگیرهکانی کورد بکهه که به خهبات و فیدا کاری ههل
و مهرجینکی نهو تویران پینک هیناوه که بتوانم پاش دهیان سال
ناواری بیخهوه نیشتمان و به دیداری کوردستان و دوست و برادران
شادهوه.

روژی ۱۹۹۳/۱۲/۲ به یانی کاک فارس باوه هات، پینشیاری کرد که ههتا زاخو له گهلم بیت، دیاره له گهله سوپاس نه ده کرا نه وان زهحهته بدهم. پاشان به ریز کاک قادر عزیز سکریتیژی حیزبی زهحهتهکیشانی کوردستان هات و تا سوار بوونی تاکسی له لام بوو. له سوپاسینکی خالیسانه به دهه ر چیترم له دهسته نایه و هیچ شتیکیش قهره بۆی جوامیری و ههستی بریهتی نهم خهلهکه ناکاتهوه، نهوه نه بی ههه وهک رابردوو به رینبازی کوردایهتی رهسهن و رزگاری کوردستان و به خیرو خوشی زهحهتهکیشانی کورد و به رینبازی داد پهروهی کۆمه لایهتی وه فادار بچینم .

روژی ۱۲/۲ / سه‌عاتی ۱۱ تاکسیمان گرت و شهو جووین له دهوک ماینه‌وه. به‌یانی چووینه زاخو کاک محهمه‌د سلیوانی و سه‌ر به‌ست زاخولی وه‌ره‌قه‌ی تینپه‌ر بوونیان واژو کرد. من مه‌سه‌له‌ی حاجی شوفیر و وه‌ر گرتنی ۱.۵ دۆلارم باسکرد و داوام کرد که بیهینن تا بزانی ده‌ستی گومرگ له‌و ریکریه‌دا هه‌یه، یا کابرا رینگرش ده‌کا و بوختانیش هه‌له‌به‌سته‌تی. ناردیان حاجی بدۆزنه‌وه له‌وی نه‌بوو. رایان نه‌سپارده سه‌به‌ته‌ره که په‌یدا بوو بیگرن. کاک سه‌ر به‌ست گوتی:»

حاجی ده دۆزینهوه، پاره‌که‌ی لی ده‌ستینه‌وه و به‌خیری تو د‌ب‌د‌د‌ین به‌فه‌قیران. »

گوتم : نه‌وه، مانای وایه هیچ و شته‌که پوش به‌سەر ده‌کری. من ده‌مه‌وی نه‌گەر کا‌برا درزی کرده، به‌توندی سزا بدری. پاره‌که‌ی لی به‌ستینه‌وه و بۆ منی بنیزنه‌وه. تا بزانی که کار به‌ده‌ستی گو‌مرک له‌گه‌لی شه‌ریک نین وه‌ک ده‌یگوت و کا‌برا بوختانی به‌مه‌عمورانی حکومه‌ت کرده. دیاره‌ من نه‌مه‌توانی چاوه‌روانی هینانی حاجی به‌، ناچار مالا‌وا‌ییمان خواست و کاک سەر به‌ست به‌شوف‌یرینکی نه‌سپاردین که . . . ۱ دۆل‌رمان زیاتر لی نه‌ستینی و بمانگه‌یینته دیار به‌کر.!!

خوارووی کوردستانان به‌جی ه‌یشت. سه‌ره‌رای له‌ بیر نه‌چوونی خوشی نه‌م سه‌فه‌ره، ناتوانم په‌روشی خۆم له‌ سی خالی که‌م و کوری رانه‌گه‌بینم :

- له‌ سوله‌یانی نه‌متوانی سه‌ری کاک به‌هائه‌ددین نوری بده‌م. سه‌باره‌ت به‌ هاتنی براده‌رانم له‌ ئیرانه‌وه نه‌کرا پتر له‌ سوله‌یانی به‌ینه‌وه.

- به‌ ریز ماموستا هادی چاوه‌شلی له‌ راده‌ به‌ده‌ر ئیسراری کرد که‌ روژی پ‌نج‌شه‌مه‌ ۱۲/۲ / میوانی به‌م، به‌ داخه‌وه نه‌کرا چه‌ند سه‌عاتینک له‌ بۆ چوون و بیرو راکانی ماموستا که‌لک وه‌ر گرم.

- پ‌یرا نه‌گه‌یشتم له‌ کۆری روشنبیری به‌کینی نوسه‌رانی کورد به‌شدار به‌م و له‌ نه‌زموون و بۆ چوون و بیرو‌رای ماموستایانی نووسه‌ر و نه‌د‌ب‌ و روشنبیر که‌لک وه‌ر گرم .

به‌شی دووهم له خوارووی کوردستان چ باسه؟

پرسیارێکی ده‌وایه. که‌سێکی باسی سه‌فه‌ری خۆی یز کوردستان ده‌گێزێته‌وه، ده‌بی هیندی له‌ رووداوه‌کان و چۆنه‌تی ژبانی خه‌لک و باری ئاسایش و سیاسي و دیتنه‌کانی خۆشی باس بکات، جا با به‌ که‌م و کوریش بی.

به‌ر له‌وه‌ی بێمه‌ سه‌ر باسکردنی ئهم به‌شه‌ی نووسینه‌که‌م، با گۆته‌یه‌ی یه‌کی له‌ زانایانی فه‌لسه‌فه‌ وه‌بیر خه‌مه‌وه که ده‌لی :

« وشه‌و زاراوی راست و باهه‌ت (واقیعی) جوان نین، وشه‌و زاراوی جوانیش راست و باهه‌تی (واقیعی) نین. »
ره‌نگه‌ نه‌مه‌ شتی‌ک بی هه‌ر وه‌ک ئهم په‌نده‌ی کوردی که ده‌لی: «
قه‌سه‌ی هه‌ق ره‌قه -- یا تاله‌ . »

له‌ خوارووی کوردستان چه‌ند دیاره‌ی لێک جیاواز و ته‌نانه‌ت نا‌هه‌باش ده‌بینرێن. شیکردنه‌وه‌و هه‌له‌سه‌نگاندنی باهه‌تی ئهم چه‌ند دیاره‌یه‌ هه‌ر وا هه‌سان تیه‌ و له‌ نووسینیکی ئاوا کورت و سه‌ر پێیدا ناگرنجی.

ئه‌وه‌ی به‌ر له‌ هه‌موو شت کوردێک به‌ دیداری کوردستان شاد ده‌کا، بریتی‌یه‌ له‌ ده‌سه‌لاتی نه‌ته‌وه‌یی کورد، له‌ خوارووی کوردستان به‌ سه‌ر به‌شینیکی نیشتمانی دابه‌شکراودا. نه‌مه‌ ده‌سه‌که‌وتینی مه‌زنی نه‌ته‌وه‌یییه‌ و جینگای شانازی گه‌لی کورده‌ و هه‌ر چه‌ندی له‌ سه‌ری

بنووسری کهمه و هه‌لده‌گری.

دوای راپه‌رینی میژوویی خه‌لک و پاشه‌کشه‌ی بوش سهر کۆماری پینشووی ئەمریکا له سهر کوتکردنی سه‌ددام، رژیمی ره‌فتار قاشیستی به‌عس، سه‌ره رای شکانی بی‌ ئابروانه، نه‌یتوانی واز له کرده‌وه‌ی درندانه‌ی خۆی بینی، به‌هه‌موو تواناو چه‌کینکی هه‌زه‌کانی هار په‌یمان بۆیان هه‌نشتیژوه، کوردستانی په‌لامار داو بوو به‌ هۆی کۆره‌وی میژوویی کورده‌کان که له دنیا ده‌نگی دایه‌وه‌و حکومه‌تی ئەمریکا نه‌یتوانی له به‌رانبه‌ر ره‌خه‌و گوشاری بیرو رای گشتی نیو نه‌ته‌وه‌یی خو مات بکا، له جیاتی روخاندنی سه‌ددام، مه‌سه‌له‌ی چه‌تری نه‌منیه‌ت و هه‌نلی ۳۶ی هه‌نا گۆزی و خوارووی کوردستانی له په‌لاماری نوینی نه‌رته‌شی سه‌ددام پارێزرا.

راپه‌رینی خه‌لک

راپه‌رینی قاره‌مانانه‌ی کۆمه‌لانی خه‌لک له خوارووی کوردستان لیکدانه‌وه‌ی زانستی و شیکردنه‌وه‌ی هۆکار و ئاکامه‌کانی گه‌لێک پینوسته و له‌م کورته نووسینه‌دا جینا‌گری. به‌لام ده‌مه‌وی به‌کورتی له سهر سی خالی به‌ر چاو به‌ کورتی بیرو رای خۆم ده‌ر بیرم :

۱ - راپه‌رینی به‌هاری ۱۹۹۰ی گه‌لی کورد له خوارووی کوردستان ، له بواری جۆشدانی قین و بیزاری خه‌لک له ده‌سه‌لاتی شوومی به‌عس بی وینه بوو. ته‌ک هه‌ر بوو به‌ هۆی رامالینی دامو ده‌زگای ره‌شی حکومه‌تی فاشیستی و سزادانی جنایه‌تکارانی خوین

رێژ، بەلکۆو بە هۆی دەرخستن و لە قاودانی ئەو هەموو جانیات و
پیاو کوژیەکی کە حکومەتی سەددام لە کوردستان کردوویەتی. بوو بە
هۆی راکێشانی سەرئێشێکی بیرواری گشتی لە ئورپا و دەولەتە
مەزنەکانی ناچار کرد کە هەلۆست بگرن.

۲ - لە بەر ئەوێ راپەرین لە لایەن حیزب و رێکخوازە
سیاسیەکانەو نەخشەی بۆ دانەرژا بوو، لە رێنونی و رێبەراییەتی و
زەهت و رەبەتی شۆرشگێزانە بێ بەشبوو، لە پال هەنگاوی دلێزانە
نەتەوەبیدا، تووشی هیندی دیاوەو کردەوێ دزی و نالەباریش بوو، کە
لە راپەرین و شۆرشە رزگاربخاوەکاندا نەبێنراوە. وە ک : وێرانکردنی
بنکەو بنیاتە ئابووری و کولتوری و کۆمەڵایەتیەکانی ولات، دزین و
رفاندن و ئاوا کردنی دار و نه‌داری کوردستان. وادیارە راپەرێوەکان و
یا هەر چی دەستی لە دزی و بردن و ئاوا کردن دا هەبۆ، بە هیوای
ئەو نەبۆ کە لە کوردستان دەمینێتەو و پێویستە ئەم نیشتمانە
ئاوەدان بکێتەو و ئەم بنکە و بنیات و ئامراز و کەل و پەلە ، ملکێ
کوردن و دەبێ لە کوردستان بخێنە گەر. راپەرینیان بۆ دزی و تالانی
بنکە دەولەتیەکان بە دەرفەت زانیو. جینگای داخ و مەخابن ئەوێ
کە بە شی زۆری حیزب و رێکخوازە سیاسەکانیش بە حوکم شون و
دەسلات لەو تالان و ئاوا کردنەدا، دەستی خەلکی رەش و رووتیان
لە پشتهو بەستو.

۳ - راپەرین بوو بە هۆی گەرانەوێ هیژە سیاسەکانی کوردستان
بۆ وەرگرتنی دەسلات و بەرەکی کوردستانی توانی تا هاوێیەکی زۆر
لە باری ئاسایش و راپەراندنی کارو بار و سەقامگرتوویی بارو دۆخی
ولات دەورنکی گرنگی هەبێ و رێبەراییەتی بکات. تا هەلێاردنی

پارلمان ر دامه‌زرانی حکومه‌تی هه‌ری کوردستان به‌ره‌ی کوردستانی ناوێک و قه‌واره‌یه‌کی هه‌ر مابوو. له‌ دابینکردنی ئاسایش و پێشگیری له‌ شه‌ر و کێشه‌ و ئا‌ژاو‌ه‌ی نینو‌ خ‌ز ده‌ورنکی به‌ر چا‌ری هه‌بوو. له‌ با‌وه‌ره‌دام نه‌گه‌ر پێش شه‌ری خه‌لیج به‌ره‌ی کوردستانی نه‌بایه‌، ئێستا کوردستان گ‌ز‌رستانی خه‌لکی کورد ده‌بوو. به‌ هه‌ل‌ب‌ژاردنی پارلمان و دامه‌زرانی حکومه‌تی کوردستان، ئێتر به‌ره‌ی کوردستانی هه‌یج ده‌وری نامینی و نه‌مه‌ش به‌ ب‌ز چوونی من به‌ک له‌ خاله‌ نیگاتیفه‌کانی بارو د‌زخی ئیم‌رو‌ی خ‌وارو‌ی کوردستانه‌.

هه‌ل‌ب‌ژاردن و پارلمانی کوردستان

هه‌ل‌ب‌ژاردنی پارلمانی کوردستان، به‌ شینوه‌یه‌کی ئازاد و قانونی و دیموکراتی، که‌سایه‌تی نه‌ته‌وه‌ی کوردی به‌ دنیا نیشان دا. پارلمانی کوردستان هه‌ندێ هه‌نگا‌ی گ‌رنگی هاو‌یشتن وه‌ک : دامه‌زراندنی نه‌ع‌ج‌ومه‌نی وه‌زیرانی کوردستانی عێراق، دانانی یاسای ج‌ز‌ر به‌ ج‌ز‌ر که‌ پێوه‌ندی‌یان هه‌یه‌ به‌ ئاسایش و ئا‌وه‌دان‌کردنه‌وه‌ دامه‌زراندنی بنکه‌و بنیاته‌ حکومه‌تیه‌کان و له‌ وانه‌ش گ‌رن‌گ‌تر راگه‌یانندی سیستمی فیدرالی که‌ و‌ست‌ینکی ره‌وا‌و دنیا په‌سند و خواستی گه‌لی کورده‌ له‌م به‌شه‌ی کوردستاندا. به‌لام ناکرێ ئه‌م واقه‌یه‌ته‌ تاله‌ش باس نه‌کرێ که‌ دا‌به‌شبوونی هه‌ز و ده‌سه‌لات له‌ نینوان دوو حیزبی سه‌ره‌کی‌دا، ب‌وته‌ ه‌زی گ‌ی‌رو گ‌رتی تازه‌و نا‌ره‌زایی خه‌لک و رانه‌په‌راندنی پر‌ز‌گ‌رامه‌کانی حکومه‌تی و سه‌ر هه‌ل‌دان‌ی هه‌ندێ ناک‌و‌کی سیاسی و ک‌ومه‌ل‌ایه‌تی. نه‌و

مناقصه سهو مل ملاتیبهی که نیمر له نیو ده زگاگانی ده وله تی هدرنم و بنیاته کولتوری و کومه لایه تی و نابووریه کانی خواریوی کوردستاندا ده بیتری، رهش بینی نیه که بلیم بو سر که بیان و نه زمون و قهواره ی ده سه لاتی نه ته وایه تی مه ترسی هه به..

له زور شون، له گه لینگ بنگه ی روشنبیری و ئیداری سه بهارت به موناقصه سی حیزبایه تی کار و یستاهه. به سه دان که سی نیشتمان پهروه ری لیها تووی زبندان و جه زه به دیتوو، ته نیا به تاوانی بی لایه تی له نیوان دوو حیزی سه ره کی، بیکار و برسی و خانه نشین سه بری رووداوه کان ده گهن. له به راتیه ره ده دا سه دان که سی نه وتو که هه میسه له مهیدانی خه بات دوور بوون و رژژنیک له رژژان له سر خه بات و مه سه له ی میللی نازار و دژواریان نه چیشته وه، هه لسور و قه له م به ده سستی ده ورانی حکومه تی ره شی به عس بوون و ته نانه ت هاوکاری رژژیمیشیان کرده وه، خویان خزان دۆته بن بالی حیزبه سه ره کیه کان و له پارلمان و ده زگای حکومه تی و حیزی و ئیداریدا جینگای خویان کردۆته وه و گالته به چاره نووسی نیشتمان پهروه رانی تینکۆشه ره و مالدۆرانی ده سستی به عس ده گهن.

شهوی ۹۹۳/۱۲/۱۸ کاتی ته م وشه تال و ژاروا نه م نووسی، گویم دا به موناقصه به کی رادیو بی له رادیو ی سپۆنگا له ستوکه و لم. نوینه رانی پارتی دیموکراتی - به کگرتو و به کیتی نیشتمانی وه لانی په سیه ره کانیان ده دایه وه. په سیاری دوو که سیان له کاک ئیمام کرد که گۆیا له ده ورانی به عس دا، جاش بوون، خه لکیان کوشتوه، خه لکیان به گرتن دا وه، ده ستیان له نه نفالدا هه به وه، له تالان و ده ست دریزی به ناموس و گیان و مالی خه لک ده ستیان نه گیرا وه ته وه، ئیستاش

هاتون له ریزی یه ک له و حیزبانه دا جینگای خویان کردۆته وه.
 کاک نیمام له وه لأمدا گوتی : راسته. به لأم نه وانیش کوردن،
 نه وانیش خزمهت ده کهن، ده بی چاو پۆشی هه بی.»
 قه له مه کهم راگرت. چومه نیو ده ریای بیرو خه یالاتی خهفه تاوی.
 به لی ... کاتی به عسی بوون و کوردیان ده کوشت، کورد بوون،
 نیستاش هاتو نه وه کوردستان و بهو شهرته ی له گه ل یه ک له و دوو
 حیزبانه بن، دیسان کوردن. نه گهر وه رهق وه ر گه راو ده ستیان کرده وه
 به کوشتاری نازادیخوازان، دیسان کوردن. نازانم نه م وشه پیرو و
 ره سه نه له کۆمه لی کورده واریدا تا که ی شه پ شه پینی پینه کری و
 خه لکی پی فربو ده دری!!

ناته بایی له ره وه ندی پته و کردنی ده سه لاتی نه ته وه ییدا.

لام وانبه پته و کردنی ده سه لاتی نه ته وه یی له وه دابی که بهر
 پرسه گانی حیزبی چهند پشیمه رگه یان له کاتی گهران به نیو شاردا په
 دواوه بی. یا سه رۆکی نه عجمه نی وه زیان کاتی چوه هوتیلنیک 3=4
 ماشین پشیمه رگه ی له پاش و پش برۆن. له کۆمه لی ئیمرو
 کورده واریدا، نه مه تا راده یه ک بز پاریزگاری پنیسته، به لأم نه ک
 بگاته شوو لی هه لکیشان و خۆ نواندن له سه ر کۆمه لکی قه قیرو
 برسی و لبقه وماو.

پته و بوونی ده سه لاتی نه ته وه یی کورد، له پشتگیری کۆمه لاتی

ههراوی خه لکدا ده بینم. ئەم دەسه لاتە ی ئیستا له خوارووی کوردستان هاتۆته دهست، ته گهر هۆکاری ده ره کی لی جیا کهینه وه، به ره مه می راپه رین و فیداکاری و قوربانیدانی زه حمه تکیشانی کوردستانه. به لام ئیستا له چوار چیه ی دوو حیزبی سه ره کی دا قه تیسی کراوه. خه لک به ئاشکرا هه ست به م ناته باییه ده کات.

راسته ئەم دوو حیزبه له هه لبژاردنی پارلمانیدا زۆریه ی ده نگیان وه ده ست هیناوه، به لام لام وایه به رژه وه ندی گشتی ئیمرۆی نه ته وه ی کورد، زیده یی به سه ر به رژه وه ندی حیزبایه تیدا هه یه.

پنویست ناکا بچمه نیو ئەم باسه، به لام ئەوه نده یه ئەزمونی له به ر یه ک هه لته کانی ولاتانی پێشووی سوسیالیستی، بۆیه ده بی ده رسی لی وه ر بگرین. یه کی له هۆیه کانی ناوه کی له به ر یه کچوونی سیستمی ئەو ولاتانه، حیزبایه تی و ده مار گیری حیزبی و یا به قه ولی ئولوف پالمه «ده سه لاتی حیزبی نوخه گان» بوو. له م ولاتانه که سانی لینه اتوو، ولات پاریز، لیزان ته گهر حیزبی نه یان دوور ده خرا نه وه، خه لکی درۆ زنی، به رتیل خۆری زمانلوس و مه راییکه ره، به و شه رته ی که ولی حیزبیان ده به ر کرد با، کاربان پی ده سپی را و ته خلاق و به رژه وه ندی نیشتمان و که رامه تی ئینسانیان ده خسته ژێر پی.

له م کاته دا که خوارووی کوردستان پنیوستی به سیاسه تینکی ته واو خه لکیی و سینگ فراوانی هه یه، ئەم شینوه حیزبایه تیه ده بیته هۆی به خشین هیندی ئیمتیاز و زنده یی بی جی به هیندی که سی نیو ده سه لات، که له گه ل به رژه وه ندی گشتی نایه ته وه. ده بیته هۆی پینشیل کردنی دیموکراسی و مافی خه لک و مله وری و له خۆ بایی بوونی هیندی که س بیزاری و ناره زایی خه لکی لی ساز ده بی.

له خوارووی کوردستاندا، چی ده‌بینی؟

پرسیارنکی ساده و کورته. به‌لام هەر له و کاته‌شدا دژوار و وه‌لامدانه‌وه‌ی هاسان نیه. له خوارووی کوردستانی نیم‌رۆدا، سه‌دان دیارده‌ی لینگ جیاوازی جوان و ناحه‌ز و شادیهینه‌ر و خه‌فه‌تاوی دینه به‌ر چاو.

کۆمه‌لنک خه‌لکی به‌شه‌ره‌ف و فیدا کار ده‌بینی که له ژیر ناوی پێشمه‌رگه‌و له ریزی له‌شکری میللی کوردستاندا، چه‌کی شه‌ره‌ف و پارێزگاری نیشتمامانیمان له شانی دایه‌و به‌مه‌عاشینکی نه‌مر نه‌ژی له مه‌ته‌رنزی شه‌رفدا و یستاون و پارێزگاری له‌م ئاو و خاکه‌ ده‌که‌ن.

خه‌لکینکی تر ده‌بینی سه‌ره‌رای بی ده‌ره‌تانی و نه‌ه‌وونی که‌رسته‌و نامراز ملیان داوه‌ته به‌ر له سه‌ر وێرانکاریه‌کانی به‌عس خه‌ریکن کوردستان ئاوه‌دان بکه‌نه‌وه.

خه‌لکینکی زۆر ده‌بینی وه‌ک مار و میروو شه‌و و روژ بو په‌یدا کردنی پاروه‌ نانینک له جم و جۆل و ته‌قه‌لا دان.

جهماعه‌تینک ده‌بینی به‌هینانی شتوومه‌کی پێوستی ژبانی رۆژانه بازاریان پر کردوه، به‌لام له‌ب‌واری قیسه‌ت دانان و فروشتنه‌وه گوی ناده‌نه هه‌ژاری و په‌ژاره‌ی خه‌لک و سود نامانجی پنه‌ره‌تیه‌نه. هه‌ چۆنیک بی کارو تینکۆشانی ته‌وان بو بارودۆخی ئیمروزی کوردستان هه‌نگاوینکی میزانه‌یه.

جهماعه‌تینک ده‌بینی له بارودۆخی کوردستان که‌لکی خه‌راب

وهرده گرن. خزیان خزاندۆته نینو ریزی حیزیه کانی دهسه لانداریو نامانج و مه دهست و تینکۆشانیان پاره پیدایا کردن و عهیددار کردنی نهزمون و دامه زراوهی تازهی کوردستانه. من خه پهرم دابوو دوو برادهرم له نیرانهوه بین بیانینیم. له قه لادزه ده چنه گومرگ و داوای وهره قه ده کهن. نایانده نی و پی یان ده لێن نابێ، رینگا نیه. پاشان په کییک ده چینه لایان و ههر په کهی . ۲۰ دیناریان لێ وهر ده گری و ده یان هینی تا رانیه و بهری یان ده کات. خو دوور نیه نه گهر که سینک پاره ی زیاتر بدات، نه یانیه نه به غداش.!!

غومهی وا کهم نین و رینگا چاره شیان فره دژوار نیه .
 کۆمه لێ ماموستایانی قوتابخانه ده بینی که کهم ده راهمه تترین قشری کۆمه لن. به لām چرای پهروه ده و فیرکردنیان به دهسته وه گرتوه و نه بایه نیشته بکۆژیته وه و مندالی کورد له خۆندن پی بهش بن. به لām که مته ناوریان وه سه ره ده درێ و له و په ری ده ست ته نگیدا ده ژین.
 کۆمه لێ رووناکییر و نووسه ر وشاعیر و هونه رمه ندان ده بینی له بهر نه بوونی ده ره تانی نووسین و بلاو کردنه وه. نه بوونی په کیکی راسته قه بنه ی سینفی، نه بوونی یارمه تی بهم به شه ی کۆلتور و روشنبیری، ده سه وه ستان وینکار داماون و ریگای تینکۆشانی روشنبیری یان لێ گیراوه.

- جوتیار و وه رزیرانی کوردستان ده بینی که دوای ویرانکردنی گونده کان و راگواستنیان به دهستی حکومه تی به عس، له سایه ی راهه وینی خه لک و ده سه لاتی نه ته وه یی، چوونه وه سه ره وه ی و زاری خزیان و به لām نه و جار

له گه ل کۆنه ده ره به گ و قوله عه شیره تان پینه بوون و چاوه روانن

که حکومه تی هه ریم پێیان رابگات.

دهرمانخانهی شاره کان ده بێنی که خه لک له بهر ده رگایان به کۆمه ل و نستاوه و به لام ده رمانیان تیدا گیر ناکه وی.

- له وانه دا خدار تره، ئاواره و ده ر به ده ری که رکوک و گه رمیان ده بێنی که پتر له هه موو ده سته و تا قمی کۆمه ل ره زیل بوون و به ره و فه وتان ده رۆن. له سه ر زیند و جینگاو رینگای خویان هه لکه نراون و له به شی ئازاد کراویش بێ به ش له گشت بژیونکی ژیان رۆژ ده به نه سه ر.

- ژن و مندال و خاو و خیزانی نه نفال کراوه کان و شه هیدانی رینگای ره زگاری ده بێنی که زۆر که م ئاوریان وه سه ر ده درێ و زۆر که م یارمه تیان پنده کری. هیندی فیلمی قیدیژی و وتاری تۆمار کراو که ده گه نه ئوروپا، نه م واقعه ته داخداره به جوانی نیشان ده ده ن. له کاتینکا گه لینگ جار له رۆژنامه کاندا باسی ناردنی گومه گ و یارمه تی له لایه ن رینکخواه خیر خوازه کانه وه بۆ نه نفال کراو ولیقه و ماوه کانی خوارووی کوردستان ده خوینینه وه.

له م باره وه خۆم ناتوانم هیچ بیژم. لیرو له وی فره قسه ده کری. له کۆمه لی کورده واریدا هیندی جار کینچ به گا ده فروشری. باشتره له م بواره دا سه بیرنکی نه م نووسراوه بکه یین که له لاپه ره ی ٨ ی ژماره ١٨/١١/١٩٩٣ رۆژنامه ی برایه تی ئورگانی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه گگرتوو دا چاپکراوه:

یارمه تیه کانی رینکخراوه خیر خوازه کان

چییان لی دیت !!؟

دوای نهو برسپه تی و گرانیبه ی گهله که مان له سایه ی دوو نابلقه وه توشی هاتوه، یارمه تیه کانی رینکخراوه خیر خوازه کان تاقه تورسکه ی هیواو هومید بوون بۆ گهله که مان له برسپه تی و مهرگی سامناکی له سه ره خو رزگاریان بکات. به لام به داخه وه نه وه بوه دوو سال و چهند مانگیگ ده چیت ریژه یه کی زور که می خه لکی کوردستان نه بیت نه گینا نه وی تر چاوی به توزقالیکی نهو یارمه تیانه نه که وتوه. بویه خه لکپنکی زور لهو رینکخراوانه بی نومید بوونه.

له راستیدا نهو رینکخراوانه به گویره ی توانای خویان دریغیان نه کرده له کو کردنه وه هه ناردنی یارمه تی پنیست بۆ کوردستان، به لام نه وی جینگای داخه هیندیک لهو رینکخراوانه له لایه ن ژماره یه ک کهسانی هه لپه رست و پاره کو که ره وه له کوردستاندا ده ستیان به سه ر داگیراوه که هیندیکیان له لایه ن حیزه کانه وه پشتگیری ده کرین و هیندیکیشیان لهو کوردانه ن که چهندین ساله له ده ره وه ن نه مرو به ناوی زمانزانی یان شاره زایی ناوچه که یان هه ر شتیکی تر ده ستیان به سه ردا گرتوه و به خویان سه ر په رشتی دابه شکردنی یارمه تیه کان ده کهن. به لام به داخه وه نه مانهش له جیاتی نه وه ی به ده ست پاکی و به وێژدانه وه به هانای گهله که یان بین و به عه داله ت نهو یارمه تیانه دابهش بکه ن وه کو نه وه ی له غه زادا مالی کافریان که وتبیته بهر ده ست ریژه یه کی که م نه بی که دابهشی ده کهن

نه گینا نه وه که ی تر همووی ده دژن و به ریگای شهریکه دزه کانیان ده بهیننه بازاری رهش و به نرخ ی روژ ده یفروشنه وه نه و خه لکه لیقه و ماوه . نه وه ی که دابه شیشی ده که ن له سنوورنکی زور تهسک دایه و له و ناوچانه به که خزم و کهس و کاری خویانی لیبه یا خود لایه نگیری حیزیه که یانن. یا خود له هیندی ناوچه ی تر بو پرو پاگانده و دروست کردن ی به لکه بو مه لپه ندی ریک خراوه که له ده ره وه تا وه کو دلن بییان بکه ن که دابه شیان کرده .

شایانی باسه هیندیک له و کوردانه ی که چه ندین ساله له نوروپا و روژناوان و نه یان توانیوه مالیکی پچوک بو خویان پیک بهین نه مرو به هوی دزنی نه و یارمه تیان نه ک هموو شتیکیان ته و او کرده له مال و ژن و خانوو کارگه و دوکان... تاد به لکو له کوردستانیش خانو وزه وی و زاریان کریوه بو نه و روژه ی که ده گهرینه وه کوردستان. هندیک له حیزیه کانیش نه م یارمه تیان به کار دین بو کرنی نه م و نه و. نه مه به وه زعی دابه شکردن له کوردستاندا. بیگومان نه م کارهش له چه ندین لاوه زیانی بو گه له که مان ه به ، له لایه که وه زیاتر خونی گه له که مان ده مژن، له لایه کی تریشه وه رووی گه له که مان له لای رای گشتی جیهان ناشیرین ده که ن و به دزی تیده گهن. بیگومان نه م کارهش خه بانه تینکی گه وره به که نه م به ناو کورده دهرون نزمانه ده ر حق به گه له که مان ده یکه ن. »

نمونه ی ناوا له نینو لاپه ری هموو روژنامه گانی خوارووی کوردستاندا زور ده بیرنن و به لام به قه ولی فارسان: «گوش شنوا کمند» و کهس گوی ناداتی.

دیارده به کی دیکه ی فره ناحه ز و دزینو که دوا ی نازادی له

کوردستان سەری هەڵداوە رەشە کوژی یە. پێمان خۆش بێ یا ناخۆش
 ئەم کردەوێ دزێوە تاپەسەندە لە جیهانی دەرەوێو لە نێو کۆر و کۆمەڵە
 دیموکراتەکانی جیهان پەڵەمی رەش دە خاتە سەر ئەزمونی تازەیی
 کوردستان و رەوتی دیموکراسی و داوینی حکومەتی هەریم. کورد لە
 تەواوی ماوەی خەباتی خۆیناوی و فیداکاریدا، تەنانت دژی دوژمنانی
 خۆین رێژیش دەستی لە رەشەکوژی پاراستووە. ئەم خۆ پاراستنە لە
 کردەوێ تروریستی بۆتە هۆی پەسن و دەنگدانەوێ خەبات و
 تینکۆشانی رەسەنی بروتەوێ رزگاربخواری کورد لە جیهاندا. بەلام
 نێستا ئە کوردستانی ئازاد کە پارلمان و حکومەتی کوردی دامەزران و
 دەسەلاتیان بە دەستە، رەشە کوژی بۆتە باو و هیچ جێناوە تکارنیکیش
 نەگیراوە سزا نەدراوە. خۆ ناگری ئەم جێناوە و رەشەکوژیانە لە
 ماوەی دەسەلاتی حکومەت دا کران بە دوژمنایەتی شەخسی و
 تەماعی پۆل و پارە دا بنرین، چونکە هەموویان شەقڵی سیاسیان پێوە
 دیارە. لەم بوارە دا حکومەتی هەریم ئەرکێکی قورسی لەسەر شانە و
 هەق نیە رینگا بدات بەم کردەوێ دزێوانە هەم دیموکراسی و مافی
 مەرۆف پێشێل بکری و هەم کار بکاتە سەر پرستیژ و ناویانگی
 ئەزمونی تازە و دەسەلاتی نەتەوێی لە کوردستانی خواروو. لە بیرمان
 نەچی لە تەواوی ماوەی دامەزرانی کۆمەڵەمی ژ.ک و حیزبی دیموکرات
 و دەسەلاتی کۆماری کوردستان پێش ٤٧ سال تاقە بەک تیروری
 سیاسی کرا. ئەوێش کوردستان و کۆمەڵی کوردەواری بوو. ١١

حکومەتی کوردستان و حیزبە دەسەلات دارەکان ئەگەر بیانەوێ
 دەتوانن تا رادەپەکی زۆر چاری ئەو مەسەلانی بکەن و دەستی دزو
 پیاو خەراپان کورت کەنەوێ.

گیرو گرتی سهره کی مهسه لهی خوارووی کوردستان

ئه گهر ههروا به ره مهکی و بی شاره زایی له گهمه و پلانه کانی
پشتی پهرده بروانینه رووداوه کان و بمانه وی وه ک
دلسوزنکی ئهم نیشتمان و ئهم ئهزمونه تازه یه لیکیان دهینه وه،
ده گهینه ئهم بیرو رایه که دوو خالی سهره کی تا راده به کی زور بارو
دوخی خوارووی کوردستان و ئهزمونی تازه ی بزوتنه وه ی کوردیان
خستۆته مهترسیه وه:

به کهم -- ههلوئستی غهیره مهستولانه ی دهوله تی ئهمریکا و
حکومه تانی ئوروپایی که مهسه له به کی ناوا گزنگیان خستۆته پشت
گوئ و به پینچه وانیه ئاخافتن و راگه یاندنیان له مهر (مافی مرؤف و
چاوه دیری دیموکراسی) بز چاره سهر کردنی یه کجاری تهنگ و
چه له مه ی خوارووی کوردستان ههنگاو ههلتا هینن.

ئهم خۆگیل کردن و ساوه ساوه، بۆته هوی ئه وه که دوژمنانی گهلی
کورد له عیراق و له ده ره وه ی کوردستانیش رۆژ به رۆژ پتر پیلان و
ناژاوه بنینه وه و بیانیه ی به بیانوی جۆر به جۆر ده ست بخه نه نیو
کارو باری حکومه تی ههرم و بنکۆلی بکه ن و تووشی سهر ینشه ی
بکه ن. له بیرمان نه چۆته وه له کۆبوونه وه ی وه زیرانی ده ره وه ی سی
ولاتی تورکیا و ئیران و سوریا سالی رابردو به ناشکرا دژایه تی خویان
له گه ل پینک هاتنی پارلمان و حکومه تی ههرمی کوردستان راگه یاند و

ده یانگوت: « پارلمانی کوردی ناتوانی مه‌لبه‌ندی کوردستان ئیداره بکات» ناغای عه‌لی نه‌کبه‌ری ویلایه‌تی وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی کوماری ئیسلامی ئیران رایگه‌یاند: « ئاژاوه و گیره شیونیی کوردستان کار ده‌کاته سهر ئاسایشی نیو خۆی نه‌و سی و لاتهی تورکیا و ئیران و سوریا. »

تینپهر بوونی نیزیکه‌ی سی سال به سهر پارلمان و نه‌زمونی نوینی خوارووی کوردستان، پنجه‌وانه‌ی ئیدیعیای وه‌زیرانی نه‌م سی و لاته نیشانداوه. به‌لام حکومه‌ته‌کانی تورکیا و ئیرانن که رۆژنیک له ئاژاوه نانه‌وه و یا خۆ ده‌ست درێژی ئاشکراو بی شه‌رمانه بز سهر خوارووی کوردستان نه‌ویستاون. نه‌م شه‌ر و ئاژاوه‌ی له‌م دوا‌یه‌دا له کوردستان به ناوی نا ئیسلامی ساز کرا، راست به‌رهممی نه‌م نه‌خشه‌و پلانه بوو که پتر له سالی‌نیک له جانتای دیپلوماسی ناغای عه‌لی نه‌کبه‌ری ویلایه‌تی دا رنک و پینک ده‌کرا و چاوه‌راون بوو له هه‌لینکدا بیخاته کایه‌وه. ده‌یانویست له‌م رینگایه‌وه ئاسایش و نه‌منیه‌تی کوردستان تینک بده‌ن و رینگا بز ده‌ست درێژی خۆش بکه‌ن. نه‌گینا نه‌وه گه‌لی کورد . . ۱۴۰۰ ساله به‌ شەق موسولمان کراوه و خولاً هه‌لناگری له هه‌موو گه‌لانی دراوسیش پتر بز ئایینی پیروزی ئیسلام ملی راکینشاوه. جا ئیتر چ پنیوست ده‌کا تازه حکومه‌تی ئیران بز سه‌پاندنی (ئیسلامی خۆ ئاسایی) ئاریپچی و تۆپ و خومپاره له کوردستان عه‌مبار بکات و جۆگه‌ی خوین هه‌لبه‌ستی؟

نه‌مه له بوا‌ری سیاسیه‌وه، به‌لام ده‌وه‌له‌ته‌کانی (پارێزه‌ری مافی مرۆف) و کۆمه‌لی ده‌وله‌ته (نه‌ک نه‌ته‌وه) یه‌ک‌گرتوه‌کان له باری ئابوری و بژیو و یارمه‌تی ئینسانیشه‌وه، نه‌رکی ئینسانی خۆیان له

ناست کورد به جی ناگه یه نن. ئینستا گهلینک کانگا و فابریک و بنیاتی پیشه سازی کوردستان وستان و هه زاران کرنکارو زه حمه تکینشی کورد بینکارو دهسته وهستان ده سوورینه وه، به لام ئه وان ژبانی خهلکی هه ژاری کوردیان خستوته پشت گوئی و بو وه کار خستنی بنیاته سه نه ته یه کانی کوردستان و وه گهر خستنی چه رخی نابووری و ژبانی خهلک هه ننگا و نیک ناوژن.

دووم - پنه وندی به هه لونیستی حیزه ده سه لات داره کان و به کارو باری حکومه تی هه ریمه وه هه یه. خو ناکرئی چاره روان بین که له بارو دوخی جوت ئابلوقه ی نابوری و له ولاتی ویزانکاروی به عس لیدراو و تالانکارو، هه موو شت رینک و پینک و له جینی خوی بیت. به لام ده کرئی هه ر له م باردوخه ناهه مواره نابوریه شدا ته نگ و چه له مه کانی کۆمه ل تا راده یه ک چاره سه ر بکرین. تا راده یه ک یارمه تی زیاتر به ژبانی دژواری موسته هه قه کان بکرئی. ده کرئی ده ستی دز و کلأو چی و هه لپه رستان گورت بکرینته وه. ده کرئی له بواری دابه شکردنی نه رزاق و شتو مه کی پنیوستی ژبان، به تایبته یارمه تی به ناواره کانی که رکوک و ژن و مندائی نه نفال کراوه کان و خانه نشین و ماموستاکان، هه ننگای جیددی باوژیژی. به کورتی ئه گهر دوو حیزبی ده سه لاتدار و حکومه ت بیانه وی «ده کرئی ناته واویه کان تا راده یه کی زور چاره سه ر بکه ن.

یه کی له هویه کانی سه ره کی ئه م که م و کوریانه ی که هه موو نیشتمانپه روه رنکی دلسۆزی توشی نیگه رانی کردوه، سیستمی دوو حکومه تی و مه سه له ی «فیقتی - فیقتی» په نجا به په نجا و ململانی دوو حیزبی سه ره کیه که وه ها کاری کردۆته سه ر ره وتی نه زمونی

تازه و روداو ده کانی کوردستان، له هه موو به شه کانی سیاسی و نزامی و نابووری و کۆمه لایه تی و روشنبیری و راگه یاندن و کار و باری پارلمان و حکومه ت دا، به شکلی مه تفی خۆ ده نوینی. ئهم موانه سه و ئهم شینه رینه رایه تیه کهس نه دیتوه، جگه له وه که ده بینه هزی ناره زایی کۆمه لانی خه لکی دلسۆز و فیداکار، بینگومان کار ده کاته سه ر سیاسه تی حکومه تی هه رمیش له مه بدانی جیهانیدا. رنگای چاره سه ر کردنی بار و دوخی گرژی ئینستا، به بروای من ئه وه یه به ر له هه موو شت کۆتایی هینانه به سیستمی دوو حکومه تی و نه هینشتنی مملانه ی حیزبایه تی. باشتترین رنگاش بو ئهم کاره بریتی یه له

- زیندوو کردنه وه ی به ره ی کوردستانی و پینکهینانی حکومه تینکی هاوگر له هه موو هیزه کان و له کهسانی نیشتمانپه روه ری سه ر به خۆی لینهاتوو، تا هه لپژاردنی پارلمانی تازه.

- هه لپژاردنی ئه نجومه نی شار و ناوچه و گهره ک و به کیتی یه کانی پیشه بی و ئه سپاردنی کاروباری خه لک به و ئه نجومه ن و به کیتبانه و چاوه دیری حکومه ت یه سه ر کارو تینکۆشاناندا.

- پاک کردنه وه ی ریزه کانی حیزب و حکومه ت و ئیداره کانی حکومه تی له کهسانی گومان لیکراو و هاوکاری را به ردووی به عس و دژ و ده ست پیس.

- یارمه تی به ئاواره کانی که رکوک و ئه نفالکراوه کان و خاو و خیزانی شه هیدان. ئه وه ش له رنگای کومیته ی تایبه تی غه بیه حیزبی و هه لپژیر دراوی خه لک.

وادیاره نووسینه کهم له چوار چینه ی (سه فهر نامه) ده ر چوه و پتر له به ره ی خۆی قاچی را کینشاوه. کورد ئه وه نده ی ته که سه و شکست

و نه هاتی و مالویرانی به سهر هاتود، نیستا که نه و دنده روونا کاییه شک دهبات، له ترسی نه و دی نه و کوو بکوژیته و د جارینکی دیکهش تووشی کاره سات بینه و به نووسین و شیعر و په خشان و چیرزک یادی بکه بینه و، هر کهس بز مانه و و پاراستن و پته و بوون و پهره پیدانی، هر چی به سهر هوش و زمان و بیر و قهله می دا دی ددینووسی و دهری ده بری. هه مووشی دلسوزی به و له ترسی کوژانه و دی نه و چوله چرایه به.

له میژووی خهباتی خویناوی نه ته و ده که ماندا، بز هه و ده لچار هه و مهرچینکی له بار هاتوته پنش. نه گهر به ژیری و لیزانی که لکی لی وهر بگیری، نه گهر هه موو هه و و تیکوشانینک به دلسوزی، دوور له مملاتی حیزبایه تی و ناره زووی شه خسی، بز پاراستنی ده سکه و تی نه ته و بی و به رژه و دندی گشتی مه سه له ی کورد پینه کایه و به کار بهنیری، بینگومان نه و میله ته ی کاروانی خهباتی رزگاریخوازی گه یاندوته نه م قوناخه، له توانای دا هه به به ره و سهر که و تن و رزگاری به کجاری بز بېشه و دی به ری و بیگه ینبته دوا قوناخی حه سانه و و به خته و هری.

من ره شین نیم. چونکه ههستم به و ده کردوه که هه رتک رینه ری حیزبه سهره که کان پتر له و دی من باسم کردوه، ههست به کهم و کوری و ناته و اوی و پینشیلکردنی ماف و یاسا و مه ترسی ده کهن. مانای وایه بز چاره سهر کردنیشی هه و ده و ده ن. نه مه خوی نوخته به کی گرنکه و هیوادارم گه شبنیه کهم به خورایی نه بی. به دوو پاته کردنه و دی و ته ی زانایه کی فله سه فی سه فهر نامه کهم کوژایی پیدینم :

« وتهی راست و بابه تی (واقعی) جوان نین »
« وتهی جوانیش راست و بابه تی (واقعی) نین »
رینه ندانی ۱۹۹۴ ستوک هولم .

به‌ر هه مه چاپکراوه کانی نووسه‌ر:

- ۱ - کاروانینگ له شه‌هیده‌کانی کوردستانی ئێران
- ۲ - وه‌لامینگ - کوردی و فارسی
- ۳ - رهنوونی شه‌ری پارتیزانی
- ۴ - له‌ده‌وری رنک‌خراوی لاوانی حیزبی دیموکرات کۆ بینه‌وه
- ۵ - ره‌خنه‌و لیکۆلینه‌وه‌ی گتیبی حوسینی مه‌ده‌نی
- ۶ - چه‌ند قسه‌یه‌ک له‌گه‌ڵ خه‌بات
- ۷ - کورد و فه‌ر هه‌نگی بینگانه
- ۸ - لیکۆلینه‌وه‌ی «کۆرته‌ باسینگ له‌سه‌ر سوسیالیزم» کوردی و فارسی.

- ۹ - تایبه‌تی کۆنگره‌ی شه‌شه‌م
- ۱۰ - کۆماری دیموکراتی کوردستان یا خود موختاری
- ۱۱ - یادی هینمن
- ۱۲ - له‌ پیناو چی دا ؟
- ۱۳ - بادانه‌وه
- ۱۴ - له‌ بیره‌وه‌ریه‌کانم - به‌رگی : ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸،
- ۱۵ - سه‌فه‌ری کوردستانی ئازاد

چاپکراوی وه‌رگێراوه‌کان

- ۱ - دایک - ماکسیم گورکی
- ۲ - ژیان و کرده‌وه‌کانی لینین
- ۳ - نه‌فسانه‌ کوردی‌یه‌کان - وۆدینگۆ

٤ زهوى پچوك

٥ مهسه لهى كورد له پارلمانى سويد

٦ - رهوشى كوردان - ميژووى نهرده لآن و بابان

چاپ نه كراوه كان :

١ - كومه له چيرزكى هه لبارده له نه ده بى بىنگانه

٢ - ياساى بنچينه بى ئابوورى سوسىاليستى

٣ - هه مه چكول (تينجه مه مه دى ياشار كه مال

٤ - ئوسولى سه ره تاييه كانى فەلسەفە - ژورژ پولستر

٥ - نامه ي گولله بارانكراوه كان

٦ - ئازادى يا مهرگ - كازانتزاكيس

٧ - كېر و كاش

له کمال له ریز هاوری عه ریز مچه مهاد: له هه ولیر (۹۳/۱۱/۲۷)

له کمال کاک لادو عه ریز، سکرتیری حیران: له هه ولیر (۹۳/۱۲/۲)

رنگی ۱/۲ (۱۳)

رنگی ۱/۲ (۱۳)

رنگی ۱/۲ (۱۳)

رنگی ۱/۲ (۱۳)